

MBU - Rådmandsmøde (Rådmandsmøde)

24-08-2021 09:15 - 11:30

Via Teams (brug link i kalenderinvitationen)

Information:

Deltagere:

Hans van Binsbergen

Hardy Pedersen

Helle Bach Lauridsen

Karina Møller

Lisbeth Schmidt Andersen

Martin Østergaard Christensen

Ole Kiil Jacobsen

Stefan Møller Christiansen (deltager i sidste del af mødet)

Susanne Hammer-Jakobsen

Susanne Holst

Thomas Medom

Trine Krabbe

Pkt. 2: Tid: 10 min Deltagere: Christoffer Vengsgaard, Marianne Holst Nielsen og Daniel Wilson.

Pkt. 3: Tid: 15 min Deltagere: Lasse Hønge Flarup, Ulla Parbo Hefsgaard og Lis Fenger.

Pkt. 4: Tid: 15 min Deltagere: Lasse Hønge Flarup, Ulla Parbo Hefsgaard, Lis Fenger, Katrine Lindgaard og Erik Ngo Mikkelsen.

Pkt. 5: Tid: 10 min Deltagere: Henning Mols, Marianne Holst Nielsen og Claus Picard / Marina Stannov.

Pkt. 6: Tid: 15 min Deltagere: Mette Søberg, Karina Corneliussen og Jens Møller Hald.

Pkt. 9: Tid: 10 min Deltagere: Martha Berdiin, Anders Hovmark, Henrik Larsen og Birgit Møller.

Indhold

Punkt 1: Godkendelse af referat	1
Punkt 2: Byrådsindstilling om Børne- og ungebyrådets forslag. (OKJ).....	1
Punkt 3: Ståsted for arbejdet med mental sundhed – opsamling på høringsvar. (OKJ).....	1
Punkt 4: Status på trivsels- og bevægelsesindsatser for Coronamidler. (OKJ).....	1
Punkt 5: Opfølgning på rådmandsbeslutning om Skolevalg 2021. (OKJ).....	1
Punkt 6: Udmøntning af udvidede frihedsgrader for skolerne. (OKJ).....	1
Punkt 7: Forberedelse til BU-udvalgsmøde den 25. august 2021.....	1
Punkt 8: Eventuelt	1

Punkt 1: Godkendelse af referat

Punkt 2: Byrådsindstilling om Børne- og ungebyrådets forslag. (OKJ)

Tid: 10 min Deltagere: Christoffer Vengsgaard, Marianne Holst Nielsen og Daniel Wilson.

Punkt 3: Ståsted for arbejdet med mental sundhed – opsamling på høringsvar. (OKJ)

Tid: 15 min Deltagere: Lasse Hønge Flarup, Ulla Parbo Hefsgaard og Lis Fenger.

Punkt 4: Status på trivsels- og bevægelsesindsatser for Coronamidler. (OKJ)

Tid: 15 min Deltagere: Lasse Hønge Flarup, Ulla Parbo Hefsgaard, Lis Fenger, Katrine Lindgaard og Erik Ngo Mikkelsen.

Punkt 5: Opfølgning på rådmandsbeslutning om Skolevalg 2021. (OKJ)

Tid: 10 min Deltagere: Henning Mols, Marianne Holst Nielsen og Claus Picard / Marina Stannov.

Punkt 6: Udmøntning af udvidede frihedsgrader for skolerne. (OKJ)

Tid: 15 min Deltagere: Mette Søberg, Karina Corneliusen og Jens Møller Hald.

Punkt 7: Forberedelse til BU-udvalgsmøde den 25. august 2021

Punkt 8: Eventuelt

MBU - Rådmandsmøde (Rådmandsmøde)

17-08-2021 08:00 - 10:00

Via Teams (brug link i kalenderinvitationen)

Information:

Deltagere:

Hans van Binsbergen

Hardy Pedersen

Helle Bach Lauridsen

Karina Møller

Lisbeth Schmidt Andersen

Martin Østergaard Christensen

Ole Kiil Jacobsen

Stefan Møller Christiansen (deltager i sidste del af mødet)

Susanne Hammer-Jakobsen

Susanne Holst

Thomas Medom

Trine Krabbe

Pkt. 2: Tid: 10 min

Pkt. 3: Tid: 15 min Deltagere: Mette Søberg, Karina Corneliusen, Jesper Saxvig Callesen, Patrick Larsen og Jens Møller Hald

Pkt. 6: Tid: 20 min Deltagere: Helle Mølgaard, Klaus Jepsen og Ole Jeppesen (Punktet skal behandles som det første på dagsorden.)

Pkt. 7: Tid: 45 min Deltagere: Mette Søberg, Helle Wrang Klinge, Cathrine Garbers, Lone Nielsen, Ane Loell, Rikke Slot og Maria Skøtt Davidsen.

Pkt. 8: Tid: 20 min Deltagere: Thomas Runge Nørtoft, Gitte Skuldbøl Jørgensen, Martha Berdiin, Lisa Balch, Cecilie Sandkvist Hansen og Anita Frost.

Indhold

Punkt 1: Godkendelse af referat	1
Beslutning for Punkt 1: Godkendelse af referat	1
Punkt 2: Deltagelse i partnerskab om rekruttering og fastholdelse af pædagoger (HP)	1
Beslutning for Punkt 2: Deltagelse i partnerskab om rekruttering og fastholdelse af pædagoger (HP)	1
Punkt 3: Scenarier for den kommende kvalitetsrapport på 6-18-årsområdet (OKJ)	1
Beslutning for Punkt 3: Scenarier for den kommende kvalitetsrapport på 6-18-årsområdet (OKJ)	1
Punkt 4: Forberedelse til byrådsmøde den 18. august 2021	2
Beslutning for Punkt 4: Forberedelse til byrådsmøde den 18. august 2021	2
Punkt 5: Eventuelt	2
Beslutning for Punkt 5: Eventuelt	2

Punkt 1: Godkendelse af referat

Beslutning for Punkt 1: Godkendelse af referat

Referatet blev godkendt.

Punkt 2: Deltagelse i partnerskab om rekruttering og fastholdelse af pædagoger (HP)

Tid: 10 min

Beslutning for Punkt 2: Deltagelse i partnerskab om rekruttering og fastholdelse af pædagoger (HP)

BUPL har sendt en invitation til at deltage i et partnerskab med Københavns Kommune, de to professionsbachelor uddannelser i henholdsvis København og Aarhus samt BUPLs hovedkontor og de lokale afdelinger i de respektive kommuner. Formålet med partnerskabet er at udforme såkaldte spydspidsinitiativer for at imødegå de store rekrutteringsudfordringer som vi ser ind i med minimumsnormeringer, faldende ungdomsårgange og stigende børnetal.

Indstilling om:

1. Der skal tages stilling til på hvilken måde Aarhus Kommune ønsker at indgå i partnerskabet, og hvilke problemstillinger vi vil bringe ind i dette forum.

Jane Kortum deltog. HP præsenterede sagen.

Beslutninger:

- TM godkendte, at MBU indgår i partnerskabet på det strategiske plan.
- Opmærksomhed på tids- og ressourceforbrug.
- Kommunikation drøftes på stabsmødet.

(HP følger op)

Punkt 3: Scenarier for den kommende kvalitetsrapport på 6-18-årsområdet (OKJ)

Tid: 15 min Deltagere: Mette Søberg, Karina Corneliusen, Jesper Saxvig Callesen, Patrick Larsen og Jens Møller Hald

Beslutning for Punkt 3: Scenarier for den kommende kvalitetsrapport på 6-18-årsområdet (OKJ)

Forvaltningschef Ole Kiil Jacobsen har sat forslaget på dagsorden med henblik på drøftelse af og stillingtagen til scenarier for den kommende kvalitetsrapport på 6-18-

årsområdet. Punktet er dels aktualiseret af de forskudte processer pga. corona-situationen, dels af den nye mulighed for at undlade at lave en kvalitetsrapport i 2021/22.

Indstilling om

1. at rådmanden drøfter og tager stilling til nedenstående tre scenarier.

Mette Søberg, Karina Corneliusen, Jesper Saxvig Callesen, Patrick Larsen og Jens Møller Hald deltog.

Beslutninger:

- Rådmanden tog ikke stilling til de tre scenarier.
- De relevante parter (lederforeninger, faglige organisationer og forældre) skal inddrages, så de kan tilkendegive deres præferencer ift. scenarie 2 eller 3.
 - Form: Mail med svarfrist på en uges tid.
 - Indhold i mail: Afsættet er aftalen om mere frihed. Indhold fra memoet skal med. Opmærksomhed på ressourcetrækket skal nævnes. Kvalitetssamtaler og ledelsesopfølgning skal nævnes.
- Ved tidspres kan sagen inkl. tilbagemeldinger godkendes af rådmanden i eDoc.
- Ved valg af scenarie 3 skal der være en byrådsindstilling. Hvilke ligeledes skal overvejes ved valg af scenarie 2.

(OKJ følger op)

Punkt 4: Forberedelse til byrådsmøde den 18. august 2021

Beslutning for Punkt 4: Forberedelse til byrådsmøde den 18. august 2021

Ikke denne gang

Punkt 5: Eventuelt

Beslutning for Punkt 5: Eventuelt

Intet

Beslutningsmemo

18. august 2021

Side 1 af 2

Emne Byrådsindstilling om af Børne- og ungebyrådets forslag om bedre undervisningsmiljø
Til Rådmanden på rådmandsmøde d. 24.09.2021

1. Hvorfor fremsendes forslaget?

Forvaltningscheferne Ole Kiil Jacobsen og Hardy Pedersen har sat forslaget på dagsorden, med henblik på at rådmanden drøfter og godkender indstillingen før den fremsendes til byrådet.

Baggrunden for byrådsindstilling er et forslag fra Børne- og ungeudvalget om bedre fysisk og psykisk undervisningsmiljø i folkeskolerne i Aarhus. Byrådet besluttede den 12. maj 2021, at sende Børne- og ungeudvalgets forslag til magistratsbehandling.

MBU/Økonomi og administration har behandlet og indstiller den del af byrådsindstillingen, der omhandler det fysiske undervisningsmiljø. MBU/Pædagogik og Forebyggelse har behandlet og indstiller den del, der omhandler psykisk undervisningsmiljø.

2. Indstilling – hvad skal der tages stilling til?

Det indstilles,

- At rådmanden drøfter og godkender udkastet til byrådsindstillingen med henblik på fremsendelse til byrådet.

3. Hvilke ændringer indebærer forslaget?

Børne- og ungebyrådets forslag understøtter det udviklingsarbejde, som Børn og Unge i de seneste tre år har lavet med fokus på karakterfri hverdag og formativ feedback. Derfor forslår Børn og Unge at udbrede viden og erfaring fra udviklingsarbejdet om karakterfri hverdag og formativ feedback til folkeskoler i Aarhus Kommune.

Børne- og ungebyrådets forslag understøtter Børn og Unges arbejde om et bedre indeklima til gavn børn og unges sundhed, trivsel og læring. Med henvisning til Aarhus Kommunes indeklimastrategi for skoler forslår Børn og Unge at fortsætte arbejdet med tekniske og pædagogiske moderniseringer af skoler. Herunder at uddannelsen og anvendelsen af pædagogiske indeklimaambassadører udgør det centrale element i bestræbelserne på, at elever i samarbejde med Børn og Unge løbende arbejder med krav og standarder for skolers indeklima.

BØRN OG UNGE

Pædagogik og Forebyggelse
Aarhus Kommune

Fritid, Uddannelse og Forebyggelse

Grøndalsvej 2
8260 Viby J

Telefon: 41 85 90 56
Direkte telefon: 41 87 27 64

Direkte e-mail:
wida@aarhus.dk

Sag: 21/044573-3

Sagsbehandler:
Daniel Wilson og Christoffer Vengsgaard

18. august 2021
Side 2 af 2

Forslaget indbefatter kort sagt, at MBU fortsætter det arbejde, der er sat i gang i forbindelse med Aarhus Kommunes indeklimastrategi for skoler og at MBU sætter gang i et arbejde med at udbrede viden og erfaring fra sit treårige udviklingsarbejde med karakterfri hverdag og formativ feedback til skoler i Aarhus Kommune.

Dette skal understøtte Børne- og ungebyrådets forslag om at forbedre det fysiske og psykiske undervisningsmiljø på skolerne.

4. Økonomiske konsekvenser af forslaget

De økonomiske konsekvenser er beskrevet i byrådsindstillingen.

5. Videre proces og kommunikation

Efter rådmandens godkendelse fremsendes byrådsindstillingen til borgmesterens afdeling den 25. september. Indstillingen kommer på magistratsmøde den 6. september og der er 1. byrådsbehandling den 15. september 2021.

Indstilling

Til Aarhus Byråd via Magistraten

Fra Børn og Unge

Dato 25. september 2021

Svar på forslag fra Børne- og ungebyrådets om bedre undervisningsmiljø i folkeskolerne

1. Resume

Indstillingen er udarbejdet på baggrund af Børne- og ungebyrådets forslag om bedre undervisningsmiljø i folkeskolerne. Børne- og ungebyrådets forslag er todelt med hhv. et forslag om gennemsigtig karaktergivning og bedre feedback og et forslag om krav til indeklima.

Gennemsigtig karaktergivning og bedre feedback

Børne- og ungebyrådets forslag understøtter det udviklingsarbejde, som Børn og Unge har lavet de seneste tre år med fokus på karakterfri hverdag og formativ feedback. Børn og Unges erfaringer fra dette udviklingsarbejde viser, at mindre fokus på karakterer og mere fokus på feedback kan styrke undervisningsmiljøet og læringen. Derfor foreslår Børn og Unge, at denne viden og erfaring udbredes til folkeskoler i Aarhus Kommune med henblik på at imødekomme Børne- og ungebyrådets forslag. Forslag til finansiering heraf indgår i budgetbelysningerne til budgetforslagene "Flere i folkeskolen" fra Socialdemokratiet "Anbefalinger fra opgaveudvalget – Sundhed og mindre psykisk sårbarhed i børn og unges digitale liv" fra SF, S, KF, RV og EL.

Krav til indeklima

Børne- og ungebyrådets forslag understøtter Børn og Unges arbejde om et om et bedre indeklima til gavn for børn og unges sundhed, trivsel og læring. Aarhus Kommunes indeklimastrategi for skoler indeholder forslag om at forbedre skolers indeklima, dels gennem tekniske og pædagogiske moderniseringer af skoler og gennem uddannelse

af pædagogiske indeklimateambassadører. Aarhus Kommunes indeklimatestrategi for skoler forventes behandlet i byrådet den 01.09.2021. Børn og Unge foreslår at fortsætte med at arbejde med moderniseringer samt anvende tiltag som indeklimateambassadører i bestræbelserne på, at elever i samarbejde med skoler og forvaltning formulerer krav til skolers indeklimate inden for rammerne af gældende lovgivning.

2. Beslutningspunkter

Det indstilles:

At 1) Børn og Unge igangsætter et arbejde med at udbrede viden og erfaring fra udviklingsarbejdet om karakterfri hverdag og formativ feedback til folkeskoler i Aarhus Kommune.

At 2) Børn og Unge fortsat arbejder med tekniske og pædagogiske moderniseringer af skoler mhp. at forbedre skolers fysiske undervisningsmiljø og skolers indeklimate.

At 3) Børn og Unge fortsætter arbejdet med uddannelse af indeklimateambassadører med henblik på, at eleverne i samarbejde med indeklimateambassadøren, skoler og forvaltning, formulerer krav til indeklimateet inden for rammerne af gældende lovgivning.

3. Hvorfor fremsendes indstillingen?

Den 12. maj 2021 behandlede byrådet et forslag fra Børne- og ungebyrådet om bedre undervisningsmiljø i folkeskolerne. Børne- og ungebyrådet foreslår en mere gennemsigtig karaktergivning, bedre feedback, og at der opstilles krav til indeklimateet på folkeskolerne.

Gennemsigtig karaktergivning og bedre feedback

I forhold til mindre fokus på karakterer og mere fokus på feedback kommer Børne- og ungebyrådets forslag samtidig med afslutningen af Børn og Unges treårige rådmandsinitierede udviklingsarbejde med karakterfri hverdag og formativ feedback på fem skoler¹. Viden og erfaring fra

¹ Det drejer sig om følgende skoler: Gammelgårdsskolen, Samsgades Skole, Skæring Skole, Lystrup Skole og Højvangsskolen.

udviklingsarbejdet samles i en forskningsrapport ved VIA University College i september 2021. Erfaringerne fra udviklingsarbejdet såvel som international forskning understøtter de pædagogiske fordele ved formativ feedback i forhold til elevernes trivsel og læring.

Forslaget kommer endvidere i forlængelse af udrulningen af den nye ramme for lokal kvalitetsopfølgning og tilsyn i Børn og Unge, som byrådet besluttede d. 12. maj 2021.

Krav til indeklima

Børne- og ungebyrådets forslag om bedre undervisningsmiljø i folkeskolerne kommer samtidig med vedtagelsen af Aarhus Kommunes indeklimatestrategi for skoler.

Byrådet vedtog indstillingen "*Skolernes indeklima*" den 20. marts 2019, hvor opgaven var at få lavet en indeklimatestrategi på baggrund af en opgørelse af status på skolerens indeklima.

Indeklimatestrategien er færdigbearbejdet og har været i høring. Indeklimatestrategien for skoler forventes behandlet i byrådet den 01.09.2021.

Indeklimatestrategien har rødder tilbage til 2007, hvor aftalen om Fremsyn for Aarhus ledte til RULL-programmet. Programmet har de sidste 12 år bidraget til tidssvarende fysiske rammer på skoler og en nytænkende og anerkendt måde at betragte rum og pædagogik sammen.

Indeklimatestrategien for skoler skal understøtte, at børn og unge får en varieret hverdag med optimale muligheder for læring og leg i tidssvarende lokaler i forhold til indeklima både teknisk (lys, luft, lyd, termisk) og pædagogisk (indretning).

Indeklimatestrategien anvendes i love og vejledninger til at stille krav til bygninger og består grundlæggende af fire målbare elementer: luft, lys, lyd og termiske forhold. I arbejdet med indeklimatestrategien har Børn og Unge udarbejdet en række anbefalinger for et godt indeklima. Dertil har Børn og Unges skoleudbygningsprogram standarder og

krav for skolers indeklima og fysiske undervisningsmiljøer i forbindelse med renovering, om- og nybyggeri.

4. Hvilken værdi skabes for borgere og samfund?

Gennemsigtig karaktergivning og bedre feedback

Børne- og ungebyrådets forslag handler om, at eleverne vil have mere og bedre information fra lærerne om, hvordan de kan forbedre sig. Der står i folkeskoleloven, at skolerne skal foretage løbende evaluering af elevernes udbytte som led i undervisningen. Evalueringen skal danne grundlag for vejledning af den enkelte elev (folkeskoleloven §13)².

Formativ feedback kan med fordel indgå i skolernes lovpligtige løbende evaluering. Dette kan skabe øget værdi for eleverne og forældrene ved, at formativ feedback styrker skolernes vejledning af den enkelte elev. Formativ feedback kan styrke relationen mellem lærer og elev, fremme trivsel og styrke undervisningsmiljøet ved at øge fokus på læring og udvikling frem for karakterer og konkurrence.

I Børn og Unges nye ramme for kvalitetsopfølgning er der aktuelt fokus på følgende temaer:

- Læringsmiljøer
- Faglig udvikling
- Fravær

Indholdet i Børne- og ungebyrådets forslag med fokus på psykisk og fysisk undervisningsmiljø overlapper temaerne i kvalitetsopfølgningen, idet et bedre psykisk såvel som fysisk undervisningsmiljø vil styrke temaernes indhold. Derfor foreslår Børn og Unge, at det lokale arbejde på folkeskolerne med at forbedre undervisningsmiljøet kobles sammen med den lokale kvalitetsopfølgning.

Krav om indeklima

Med forslaget bidrager Børne- og ungebyrådet til at understøtte Børn og Unges arbejde med indeklima på skoler og til yderligere at sætte fokus på indeklimaet i skoler til gavn for børn og unges trivsel, sundhed og læring.

² LBK nr. 1396 af 28/09/2020.

Indeklimaanalyser af skolers bygninger viser, at der fortsat er skoler med utidssvarende rammer og et udfordret indeklima. Samtidig fortsætter væksten i Aarhus, hvilket forstærker behovet for at sikre et godt indeklima i tidssvarende rammer.

Forslaget bidrager endvidere til, at elever lærer at forholde sig aktivt til indeklimaet og dermed direkte som indirekte bidrager til udvikling af skolepraksis samt tekniske og pædagogiske moderniseringer af skoler. Den erfaring og viden, som generes i samråd med elever om krav til indeklima kan potentielt anvendes i fremtidige anlægs- og udviklingsprojekter på skole- og fritidsområdet.

5. Hvad igangsættes?

Gennemsigtig karaktergivning og bedre feedback

I forhold til det psykiske undervisningsmiljø igangsætter Børn og Unge et arbejde med at udbrede viden og erfaring fra udviklingsarbejdet om karakterfri hverdag og formativ feedback til folkeskoler i Aarhus Kommune.

Krav til indeklima

Med henvisning til indeklimastrategien foreslår Børn og Unge at fortsætte moderniseringer og med at udbrede koncepter som indeklimaambassadører på skoler. Børn og Unge foreslår at anvende indeklimaambassadøren som nøgle i bestræbelserne på, at elever i samarbejde med Børn og Unge og skoler løbende arbejder med krav og standarder for skolers indeklima.

Med indeklimaambassadøren som nøgle er tanken, at skoler får bedre mulighed for at arbejde med indeklima. I uddannelsen af pædagogiske indeklimaambassadører, lærer indeklimaambassadørerne at koble indeklima og det fysiske undervisningsmiljø til pædagogisk praksis og organisering. Gennem uddannelsen får indeklimaambassadøren metoder til, hvordan man sammen med elever kan igangsætte indeklimatiltag, der kan gøre skoler klogere på krav og standarder for et godt indeklima- og en forbedring af et fysisk undervisningsmiljø.

Børn og Unge foreslår, at kravene formuleres inden for rammerne af gældende lovgivning og så vidt muligt harmonerer med Børn og Unges Skoleudbygningsprogram.

6. Hvem gør det og hvordan?

Gennemsigtig karaktergivning og bedre feedback

Børn og Unge udbreder viden og erfaring fra udviklingsarbejdet om karakterfri hverdag og formativ feedback til folkeskoler i Aarhus Kommune. Skolernes arbejde, viden og erfaringer med brugen af feedback til at styrke undervisningsmiljøet kan indgå i den lokale kvalitetsopfølgning og i andre relevante sammenhænge.

Krav til indeklima

Børn og Unge arbejder fortsat med tekniske og pædagogiske moderniseringer af skoler og med uddannelse af indeklimaambassadører, som giver mulighed for, at elever, ledelse og indeklimaambassadører arbejder med indeklimaforbedringer, standarder og krav til indeklimaet inden for lovgivningens rammer.

7. Hvilke ressourcer kræves?

Gennemsigtig karaktergivning og bedre feedback

Der indgår forslag til finansiering af udbredelsen af viden og erfaringer fra udviklingsarbejdet om karakterfri hverdag og formativ feedback i budgetbelysningerne til budgetforslagene "Flere i folkeskolen" fra Socialdemokratiet "Anbefalinger fra opgaveudvalget – Sundhed og mindre psykisk sårbarhed i børn og unges digitale liv" fra SF, S, KF, RV og EL.

Den udbredelse af viden og erfaringer, der foreslås i nærværende indstilling kan i nogen grad udføres inden for den nuværende økonomiske ramme. En vedtagelse af budgetforslagene "Flere i folkeskolen" og "Anbefalinger fra opgaveudvalget – Sundhed og mindre psykisk sårbarhed i børn og unges digitale liv" vil tilføre økonomi til at intensivere udbredelsen af viden og erfaring og styrke den samlede indsats i forhold til brugen af feedback i folkeskolerne.

Krav til indeklima

Det vurderes, at en trediveårig indeklimaindsats vil gøre indeklimaet i de fysiske rammer tidssvarende. Fordeles

indsatsen over 30 år forudsætter det, at der afsættes 500 mio. kr. hvert tiende år.

Ved budgetforliget indgået i 2020 blev der afsat 400 mio. kr. til teknisk og pædagogisk modernisering på skoler for den næste tiårige budgetperiode fra 2024 – 2033.

Med vedtagelsen af Aarhus Kommunes indeklimatestrategi sikres en finansiering for uddannelse af indeklimateambasadorer på ca. 30 kursister.

8. Hvad er den videre proces og hvordan følges op? Gennemsigtig karaktergivning og bedre feedback

Den. 29. september 2021 offentliggøres forskningsrapporten fra VIA University College med resultaterne af udviklingsarbejdet om karakterfri hverdag og formativ feedback. Dette sker ved en formidling fra VIA til de skoler, der har deltaget i udviklingsarbejdet. Den 14. oktober 2021 mødes skoleledergruppen fra udviklingsarbejdet med rådmanden til et afsluttende arrangement.

På baggrund af offentliggørelsen af resultater igangsætter Børn og Unge arbejdet med at udbrede viden og erfaringer til folkeskolerne i Aarhus Kommune. Dette arbejde vil i form og omfang blive afstemt med den økonomiske ramme, der stilles til rådighed jf. budgetforhandlingerne vedrørende ovenstående budgetforslag.

Børn og Unge samarbejder med VIA University College, der står for en forskningsmæssig spredning af den viden, som er produceret gennem udviklingsarbejdet.

Krav til indeklimatestrategi

Tiltag med uddannelse af pædagogiske indeklimateambasadorer vil løbende blive evalueret og udviklet, hvor der også er fokus på børn og unges oplevede indeklimatestrategi.

Med henvisning til indeklimatestrategien for skoler igangsætter Børn og Unge endvidere et interventionsstudie/forskningsprojekt indeholdende en uddannelse af pædagogiske indeklimateambasadorer for skoler og fritid. I samarbejde med Dansk Center for Undervisningsmiljø og et tværfagligt forskerteam ved Aarhus Universitet og Det

Kgl. Akademi skal det undersøges, hvordan indeklimaambassadøren potentielt kan spille en nøglerolle i at skabe et bedre indeklima lokalt på skoler, og hvordan uddannelsen af pædagogiske indeklimaambassadører kan understøtte denne proces.

Thomas Medom

/

Martin Østergaard Christensen

Bilag

- Bilag 1: Forslag om bedre undervisningsmiljø i folkeskolerne
- Bilag 2: Belysning af budgetforslag fra opgaveudvalget - Sundhed og mindre psykisk sårbarhed i børn og unges digitale liv
- Bilag 3: Belysning af budgetforslag fra S om flere i den aarhusianske folkeskole

Tidligere beslutninger

Byrådet vedtog den 12. maj 2021 "Ramme for lokal kvalitetsopfølgning og tilsyn i Børn og Unge"

Byrådet vedtog den 7. oktober 2020 "budget 2021" med tilhørende anlægsinvesteringsplan 2024 – 2033

Byrådet vedtog den 20. marts 2019 "Skolernes indeklima"

Byrådet vedtog den 31. maj 2007 forliget "Fremsyn for Århus".

Sagsnummer: 21/044573-3

Antal tegn: 13.419

MBU Pædagogik og Forebyggelse

Sagsbehandler: Daniel Wilson og Christoffer

MBU Økonomi og Administration

Vengsgaard

Tlf.: 41 87 27 64 /28 35 61 24

E-post: wida@aarhus.dk

chrikve@aarhus.dk

Forslag om bedre undervisningsmiljø i folkeskolerne

Ved Børne- og ungebyrådsvalgene bliver det år efter år fremhævet i vores valgvideoer, at undervisningsmiljøet på de aarhusianske skoler kan og skal forbedres. Der er en grund til at netop dette emne er på Børne- og ungebyrådets dagsorden. Skolen er der hvor børn og unge færdes allermost udenfor hjemmet, og hvor vi lægger fundamentet for vores videre uddannelsesliv. Det er vores "arbejdsplads" og derfor mener vi godt at man kan stille krav til både det psykiske og fysiske undervisningsmiljø i folkeskolerne.

Folkeskolen er grundlaget for den enkelte elevs fremtid, og derfor skal vi sikre gode og trygge rammer, hvor man trives og lærer bedst og mest muligt. Børne- og ungebyrådet ønsker derfor at sætte det psykiske og det fysiske undervisningsmiljø på Aarhus kommunes byråds dagsorden. Det gør vi fordi vi stadig oplever, at der er noget der ikke fungerer på skolerne. Både når det kommer til det psykiske og fysiske undervisningsmiljø, mener vi, at vi stadig har meget at gøre for at sikre den kvalitet som folkeskolerne bør have. Vi mener, at dette er vigtigt for den gode skolegang og for vores mål om at skabe en bedre folkeskole i Aarhus kommune.

Børn og unges skoleliv er vigtigt for vores sociale og faglige dannelse samt for vores trivsel. Derfor fremsætter Børne- og ungebyrådet et forslag, der retter fokus mod det psykiske og fysiske undervisningsmiljø på folkeskolerne i Aarhus kommune.

Forslag:

Børne- og ungebyrådet foreslår, at:

- 1) Der skal være mere gennemsigtig karaktergivning og bedre feedback i de aarhusianske skoler
- 2) Der skal opstilles krav til indeklimaet på folkeskolerne

Motivation af punkt 1:

Børne- og ungebyrådet oplever, at karakterræset i folkeskolen og mangel på forståelse for hvorfor den enkelte karakter gives, påvirker børn og unges trivsel i skolen og muligheden for god læring. Derfor ønsker vi at gøre formativ feedback og en karakterfri hverdag til en del af skolelivet i kommunen.

Børne- og ungebyrådet forslag skal ses som et supplement til den nuværende karaktergivning, der skal hjælpe den enkelte elev med at forstå sin præstation, og hvordan man kan forbedre sig på de enkelte læringsområder. Vi vil gerne vide hvorfor man får den enkelte karakter, og hvad man gør godt og hvad man kan forbedre. Men vi mener også, at det vil hjælpe børn og unges uddannelse ikke kun at få feedback på *hvorfor* man får en bestemt karakter, men også *hvordan* man kan gå fra et 4-tal til et 12-tal i matematik.

Vi vil i denne sammenhæng gerne nævne udviklingsarbejdet med karakterfri hverdag og formativ feedback, som er foregået over 3 skoleår på Gammelgaardsskolen, Samsøgades Skole, Skæring Skole, Højvangsskolen og Lystrup Skole. Arbejdet afsluttes i 2021. Vi håber, at dette eksempel kan inspirere kommunen til at skabe en kultur og et format i undervisningen på alle folkeskoler, så elever kan få en forståelse for karakterer, og hvad der skal til for at lykkes i et fag.

Med dette forslag ønsker vi at skabe mindre pres og sammenligning med andre, men forståelse og udvikling i et trygt og sikkert læringsmiljø på folkeskolerne i Aarhus. Børne- og ungebyrådet stiller sig naturligvis til rådighed, hvis der ønskes sparring til hvordan man kan få denne kultur og dette format til at fungere i praksis.

Motivation af punkt 2:

Det psykiske undervisningsmiljø er meget vigtigt for elevernes trivsel, men det er det fysiske i høj grad også. Vi mener nemlig, at det psykiske og fysiske undervisningsmiljø går hånd i hånd, når det kommer til trivsel i skolen. Derfor ønsker Børne- og ungebyrådet, at vi i Aarhus fremover stiller krav til indeklimaet på kommunens folkeskoler.

Selvom vi ved at der allerede er fokus på dette område, så oplever vi stadigvæk at der er for koldt i klasselokalerne, at ventilationen på toiletterne ikke fungerer og at kantinen ikke er ren nok. Det mener vi, står i vejen for et godt læringsmiljø. Vi oplever, at elever har svært ved at koncentrere sig i timerne fordi de fryser og at man får hovedpine på grund af dårlig ventilation.

Ligesom man stiller krav til voksnes arbejdsplads, mener vi også at man kan tillade sig at stille krav til elevernes, når vi bruger så meget tid her, som vi gør. Derfor håber vi, at I vil være med til at gøre folkeskolen til et endnu bedre sted at være. I denne proces vil vi opfordre til at inkludere både ledelserne på skolerne, men især også eleverne, som ved hvad der er vigtigt for et godt indeklima og fysisk undervisningsmiljø på folkeskolerne. Børne- og ungebyrådet vil selvfølgelig gerne hjælpe til i udviklingen af disse krav til skolerne.

Dato for byrådsbehandling 18.08.2021

Børn og Unges udtalelse vedr. SF, S, KF, RV og EL's budgetforslag om anbefalinger fra opgaveudvalget – Sundhed og mindre psykisk sårbarhed i børn og unges digitale liv

Kort resume af budgetforslaget

Digitaliseringen, computerspil, sociale medier mv. har på godt og ondt medført store forandringer i vores liv. Der er derfor grund til at stoppe op og være mere kritisk over for nye tilbud og muligheder – særligt i forhold til vores børn. Det foreslås, at der afsættes midler til at omsætte de 11 anbefalinger fra §17.4 udvalget for mindre psykisk sårbarhed og gøre dem til virkelighed.

Børn og Unges vurdering af forslaget

Børn og Unge arbejder allerede med tidlige indsatser og udviklingstiltag vedr. børn og unges digitale liv, men der arbejdes fortsat på at nå alle børn, unge, deres forældre og de fagprofessionelle omkring børnene. Budgetforslaget skal skabe nye tiltag og styrke og understøtte allerede eksisterende indsatser. Udvalgets anbefalinger dækker bredt, hvorfor det kræver et tværfagligt samarbejde og koordinering i Børn og Unge, samt et tæt samarbejde med MSB, MKB og frivillige organisationer at nå målet om sunde digitale vaner hos alle børn og unge. Budgetbelysningen skal læses i sammenhæng med belysningen af budgetforslaget "Unge og mental sundhed/ Mindre psykisk sårbarhed" fra Radikale Venstre, der begge referer til udvalgets arbejde, dog med forskellige anbefalinger i fokus.

Beskrivelse af forslagens hvem, hvad og hvordan for at forslaget kan realiseres

Der foreslås at anlægge et 0-18 års perspektiv, hvor det sundhedsfaglige og pædagogiske perspektiv er i fokus i opkvalificeringen af fagprofessionelle, der i samarbejde med forældre, børn og unge omsætter denne viden i praksis.

- På småbørnsområdet (0-6 år): Opkvalificering af sundhedsplejersker, der i samtaler med forældre fx kan formidle viden om, hvilken betydning voksnes vaner har for børns digitale adfærd. Dette er relevant for både forældre til småbørn og skolebørn (anbefaling 3, 8, 10 og 11).
- På dagtilbudsområdet: Opkvalificering af pædagogisk personale blandt andet via distriktskonsulenterne, der kan videreformidle viden om, hvordan voksne kan styrke børns sunde digitale vaner (anbefaling 6, 7, 9 og 10).
- På skoleområdet: Opkvalificering af de lokale it-faglige ressourcepersoner (De32), hvor den eksisterende struktur til kapacitetsopbygning på skolerne udnyttes. De32 bærer viden om digitale medier ind i skolen, så hele personalegruppen har relevant og opdateret viden. Denne viden anvendes i pædagogiske praksis i SFO og didaktiske overvejelser i alle fag, herunder også arbejdet med feedback og kan kobles med anbefalinger fra følgeforskningsprojektet 'Karakterfri hverdag og formativ feedback' (anbefaling 2, 3, 6, 7, 9 og 10).
- På fritidsområdet tages der afsæt i byrådets vedtagelse af en fritidspædagogisk vision. I visionens handlingsforslag er der blandt andet fokus på unges digitale fællesskaber og adfærd. Det anbefales, at der afsættes ressourcer til at styrke medarbejdernes kompetencer på området. Indsatsen foreslås gennemført med lokal kapacitetsopbygning og

kompetenceudvikling i UngiAarhus med henblik på at medarbejderne understøtter arbejdet med gaming og E-sport som en pædagogisk aktivitet, samt opmærksomhed på vanedannende design/adfærdsdesign i apps, spil og sociale medier målrettet børn og unge (anbefaling 4, 6, 7, 9 og 10).

- §17.4 udvalget ønsker, at Aarhus Kommune stiller relevant og opdateret viden til rådighed til forældre, hvilket forudsætter en fælles faglig strategi og prioritering af området, samt en vidensbaseret tilgang på tværs af de fagprofessionelle i Aarhus Kommune (anbefaling 1 og 3).
- Bibliotekerne har et bredt udbud af aktiviteter rettet mod børn og unge, herunder tilbud der imødegår ensomhed – også blandt sårbare børn og unge. Aktiviteter, som ud over at styrke fællesskaber, også indeholder lærings- og dannelsesperspektiver. Erfaringerne viser, at der er tale om en målgruppe, hvor der skal udvikles 'håndholdte' indsatser for at nå de unge og for at fastholde dem. Og oftest i samarbejde med lokale samarbejdspartnere. Bibliotekerne har gode erfaringer med at udvikle målrettede formater herfor. Både fysiske formater, eller i en kombination af et fysisk og digitalt format (fx podcast produktion, digitale læsekredse og -cafeer). Særligt formater der indeholder et gaming-element har vist sig at være gode i forhold til målgruppen. En budgetudvidelse vil muliggøre udvikling og drift af tilbud målrettet målgruppen (anbefaling 2, 4 og 5).
- Forudsætningen for, at arbejdet lykkes, er, at alle tilbud i Aarhus Kommune har en politik om anvendelse af digitale platforme. Da området er i fortsat udvikling, er det vigtigt, at eksisterende indsatser videreføres og udvikles gennem central understøttelse til gavn for dagtilbud, skoler, SFO og klubber (anbefaling 1 og 3).

Hvilke ressourcer skal afsættes til forslaget?

(2022-priser i 1.000 kr.)	Sektor	2022	2023	2024	2025	Parti / Afd.
Opkvalificering af sundhedsplejen	5.51	575				MBU
Frikøb af lokale ressourcer (skole+SFO)	5.51	850	2.000	2.000	2.000	MBU
Øgede medarbejderressourcer til UngiAarhus	5.51	2.000	2.000	2.000	2.000	MBU
Udvikling af central strategi	5.51	650	650	650	650	MBU
Indsats på bibliotekerne	4.71	500	500	500	500	MKB
I alt		4.575	5.150	5.150	5.150	

Note: 2 og 3 kan skaleres.

Hvordan kan der følges op på forslaget?

Belysningen har et særligt fokus på at opkvalificere en gruppe af medarbejdere i sundhedsplejen, dagtilbud, skole/SFO og FU, hvorfor der løbende kan indhentes data, så det sikres at indsatsen har værdi for børnene og de unge.

Dato for byrådsbehandling 18.08.2021

Børn og Unges udtalelse vedr. Socialdemokratiets budgetforslag om flere i den aarhusianske folkeskole

Kort resume af budgetforslaget

Socialdemokratiet ønsker, at den lokale folkeskole i højere grad bliver det naturlige førstevalg, når forældre skal vælge skole i Aarhus Kommune. Samtidig har Socialdemokratiet fokus på, hvordan man kan styrke udskoling.

Børn og Unges vurdering af forslaget

Børn og Unge har i 2021 udarbejdet rapporten "Flere i folkeskolen", som giver anbefalinger til arbejdet med at tiltrække og fastholde elever til den lokale folkeskole i Aarhus Kommune. Rapporten understreger, at et motiverende udskolingstilbud er afgørende for at fastholde eleverne i den lokale folkeskole.

Beskrivelse af forslagets hvem, hvad og hvordan for at forslaget kan realiseres

Styrkelse af den lokale fortælling

Det er vigtigt for den lokale folkeskole at lykkes med fortællingen om skolen i lokalsamfundet. Det foreslås, at der på skolerne udnævnes medarbejdere som "ressourcepersoner" til lokalt på den enkelte skole at understøtte ledelse og øvrige medarbejdere i den lokale kommunikation. Det foreslås, at der afsættes et årligt beløb pr. skole svarende til en medarbejder på 15 årlige arbejdsdage svarende til ca. 40.000 kr. pr. år pr. skole.

Løft af udskoling med afsæt i rapporten "Flere i folkeskolen"

Rapporten "Flere i folkeskolen" understreger udskolingens betydning for tilslutningen til skolen. Det foreslås, at der afsættes midler til at omsætte rapportens anbefalinger vedrørende udskoling svarende til et årligt beløb på 100.000 kr. pr. skole. De konkrete indsatser tilrettelægges på den enkelte skole med afsæt i lokale ønsker og behov. Eksempler kunne være sociale tiltag som studieture og lejrskoler, omsætning af anbefalinger fra følgeforskningsprojektet 'Karakterfri hverdag og formativ feedback', forløb med eksterne oplægsholdere, gæstelærere mv.

Samarbejde med forældreorganisationer

Rapporten "Flere i folkeskolen" giver anbefalinger til en række konkrete aktiviteter og indsatser som fx legepladsaktiviteter på skolen for kommende forældre og andre initiativer inspireret af www.brug.folkeskolen.dk. Det foreslås at etablere et samarbejde med forældreorganisationer om forløb med sparring, inspiration og understøttelse af skolebestyrelser og forældregrupper. Samarbejdet etableres som et tilbud for alle folkeskoler i Aarhus Kommune. Det foreslås, at der for en 4-årig periode afsættes 150.000 kr. årligt.

Vederlag til skolebestyrelser

Skolebestyrelsen spiller en vigtig rolle som initiativtager og facilitator for at skabe synlighed og sammenhængskraft omkring skolen i lokalområdet. En måde at styrke skolebestyrelsen rolle er at tildele vederlag til skolebestyrelsesmedlemmerne. Loven giver mulighed for at yde et vederlag på 4.500 kr. årligt til forældrerepræsentanter og 1.500 kr. årligt til elevrepræsentanter. For en bestyrelse med fem forældre og to elever svarer det til 26.000 kr. årligt. Tallet tager ikke højde for flere bestyrelsesmedlemmer eller diæter til yderligere møder.

Styrket lokalt samarbejde mellem dagtilbud og skoler om forløb

En stærk sammenhæng mellem dagtilbud og skole lokalt er med til at styrke folkeskolen som naturligt førstevalg. Forskning viser desuden, at relationer og kendskab er noget af det, der har størst betydning for børns trivsel i overgange.

Det foreslås, at der afsættes midler til, at dagtilbud og skoler i fællesskab kan sammensætte og afvikle forløb (fx om musik, matematiklege, litteratur) og med afsæt i lokal kontekst øge børnehavens besøg på skolen. Dette kan styrke sammenhængen mellem dagtilbud og skole. Det foreslås, at der tildeles i alt 1 mio. kr. årligt til dagtilbuddenes og skolernes fælles planlægning og afvikling af forløb. Ressourcetildelingen fastlægges nærmere.

Styrket praksisfaglighed

Forskning viser, at praksisfaglig undervisning – på og uden for – skolen bidrager til et generelt løft af læringsmiljøet og øger læring og motivation (mestring) for fagligt udfordrede elever. Den viser også, at lærerne har brug for øget kendskab til nye praksisfaglige måder at tilrettelægge undervisningen på. Børn og Unge gennemfører i 2021 en pilotindsats med EUD-praktikforløb for lærere i folkeskolen. For at alle skoler fremover kan tilbyde denne kompetenceudvikling, skal der afsættes ressourcer til kursusudgifter og vikardækning svarende til 0,75 mio. kr. årligt.

Styrket formativ feedback

Forskning viser, at feedback er vigtigt i forhold til at understøtte faglig udvikling og motivation for læring og deltagelse. Ved en indsats med to årlige feedbacksamtaler for elever i 8. og 9. klasse i dansk og matematik kan der afsættes 1,8 mio. kr. årligt til lærerressourcer til opgaven. Herudover kan der i det første år afsættes 0,1 mio. kr. til skolebaseret kompetenceudvikling for udskolingslærere i dansk og matematik (vikar- og kursusudgifter).

Hvilke ressourcer skal afsættes til forslaget?

(2022-priser i 1.000 kr.)	Sektor	2022	2023	2024	2025	Part/Afd.
Drift						
Styrkelse af den lokale fortælling	5.51	1.800	1.800	1.800	1.800	MBU
Løft af udskolingen	5.51	2.000	4.800	4.800	4.800	MBU
Samarbejde med forældreorganisationer	5.51	150	150	150	150	MBU
Vederlag til skolebestyrelser	5.51	1.200	1.200	1.200	1.200	MBU
Styrket lokalt samarbejde mellem dagtilbud og skoler om forløb	5.51	1.000	1.000	1.000	1.000	MBU
Styrket formativ feedback	5.51	1.900	1.800	1.800	1.800	MBU
Styrket praksisfaglighed	5.51	750	750	750	750	MBU
I alt		8.800	11.500	11.500	11.500	MBU

Hvordan kan der følges op på forslaget?

Børn og Unge indsamler data og følger løbende op på tilslutningen til den lokale folkeskole i Aarhus Kommune (egenskoleandelen). Der indsamles ligeledes løbende en række data, der kan belyse udvikling i trivsel og læring blandt udskolingseleverne, fx i hvilket omfang eleverne oplever, at de lærer nyt, at de ikke keder sig osv.

Beslutningsmemo

Emne **Ståsted for arbejdet med mental sundhed – opsamling på hørings svar**

Til Rådmandsmøde 24. august

12. august 2021

Side 1 af 4

1. Hvorfor fremsendes forslaget?

Forslaget til *Ståsted for arbejdet med mental sundhed* er blevet til i løbet af efteråret 2020 gennem en proces med inddragelse af medarbejdere, ledere, forældre, foreninger, organisationer og de unge selv. Ståstedet var i høring i perioden 21. april til 30. maj. Børn og Ungeudvalget gav input via en temadrøftelse den 19. maj.

Input fra høringsvarene og temadrøftelsen er nu blevet samlet og bearbejdet, hvilket har givet anledning til konkrete forslag til rettelser i materialet, som består af "Ståsted for arbejdet med mental sundhed" og et bilag med input og inspiration til handlinger.

Forvaltningschef Ole Kiil Jacobsen har sat punktet på dagsordenen mhp. drøftelse og godkendelse af materialet.

2. Indstilling – hvad skal der tages stilling til?

Det indstilles at rådmanden:

- Tager opsamlingen på input fra høringsprocessen til efterretning
- Godkender Ståsted for arbejdet med mental sundhed, inkl. bilaget med input og inspiration til handlinger.
- Tager stilling til den videre proces: det foreslås, at ståstedet anvendes som input/datagrundlag for en kommende revitalisering af Børne- og Ungepolitikken.

3. Hvilke ændringer indebærer forslaget?

Ståsted for arbejdet med mental sundhed er blevet til igennem en bred inddragelsesproces, som bl.a. har indeholdt drøftelser på ledermøder i alle distrikter, PPR og Sundhedsplejen, workshop for medarbejdere og ledere i Børn og Unge, møder med rådmændene i MSO og MSB, rundbordssamtaler med unge, forældre og foreninger, høringsmøde for alle interessenter samt temadrøftelse i Børn- og Ungeudvalget. Herudover har dialogerne med unge, foreninger, faglige organisationer mv. ifm. corona-trivselspakken givet input til udformningen af materialet.

Opsamling på hørings svar:

Udkastet til ståstedet var i høring i perioden 21. april til 30. maj, og der er indsendt i alt 26 hørings svar i perioden, fordelt således:

BØRN OG UNGE

Pædagogik og Forebyggelse
Aarhus Kommune

Sundhed

Grøndalsvej 2
8260 Viby J

Direkte telefon: 29 20 97 04

Direkte e-mail:
uph@aarhus.dk

Sag: 20/053325-19
Sagsbehandler:
Ulla Parbo Hefsgaard

- Skoler: 10
- Dagtilbud: 2
- Foreninger: 9¹
- Faglige organisationer: 2 (BUPL, ÅLF)
- AAK: 3 (MSO, MKB, HMU/MBU)

12. august 2021
Side 2 af 4

Høringsvarene er generelt positive og fremhæver, at det er vigtigt at have fokus på børn og unges mentale sundhed, og at fællesskaber, bevægelse og forældresamarbejde er vigtige elementer i dette arbejde.

Flere af høringssvarene peger på større eller mindre indsatser og handlinger, som kan være med til at styrke børn og unges mentale sundhed og de fællesskaber, de indgår i. Nogle høringssvar fokuserer på specifikke områder, som ønskes fremhævet, eksempelvis kønsidentitet, børn og unge med særlige udfordringer, samt sorg. Og endelig er der høringssvar, som fokuserer på de formuleringer, der er i ståstedet ift. værdigrundlaget.

På baggrund af høringssvarene foreslås det, at der foretages enkelte justeringer af teksten i selve "Ståsted for arbejdet med mental sundhed" og at bilaget med ideer til handlinger erstattes med et lignende bilag, hvor ideerne fra hele inddragelsesprocessen, inkl. høringsprocessen er inkluderet.

Forslag til ændringer i selve ståstedet:

Undervejs i inddragelsesprocessen er der sket en udvikling i italesættelsen af mental sundhed. Inden høringen blev *strategi* omformuleret til *ståsted*, og vi fik en bevidsthed om nødvendigheden af et fælles børne- og ungesyn, som bygger på værdierne i bla. Børne- og Ungepolitikken, Nest, Det fælles pædagogiske grundlag mv.

Høringsvarene giver anledning til at se på overensstemmelsen mellem det, vi tænker om et børnesyn – og den måde det er formuleret på i ståstedet. Børnesynet og den pædagogik, det kalder på, skal afspejle, at det er de voksnes ansvar at skabe gode rammer for børnefællesskaber med udgangspunkt i børnenes stemme og rettigheder. Derfor er det første punkt i børnesynet "børn gør det rigtige, hvis de kan" fjernet. Derudover er der lavet mindre formuleringsmæssige ændringer, så alle børn og forældre kan spejle sig i ordlyden.

Formuleringerne vedr. børne- og ungesynet i ståstedet, kan med fordel lægge op til et eftersyn af Børne- og Ungepolitikken, som tilsvarende har et lidt snævert børnesyn med fokus på præstation – og dermed kan puffe yderligere til børnenes og de unges angst for ikke at slå til og for ikke at være gode nok.

¹ Høringssvaret fra Landsforeningen for autisme blev efterfølgende trukket tilbage, da det viste sig, at der var tale om en fejl.

Forslag til revideret bilag med input og inspiration til handlinger

Mange af hørings svarene indeholder ideer og forslag til konkrete handlinger, som kan være med til at styrke børn og unges mentale sundhed og de fællesskaber, de indgår i. Følgende pointer går igen:

12. august 2021
Side 3 af 4

- **Indsatser i arbejdet med mental sundhed skal tage hensyn til det lokale råderum.** Bl.a. peges på, at der er behov for skræddersyede indsatser i overensstemmelse med lokale behov
- **Behov for ressourcer ifm. nye tiltag.** Der er en opmærksomhed på, at det kræver tid at implementere nye tiltag. Ligeledes bliver det nævnt fra flere sider, at den lokale ledelse har stor betydning ift. at sikre opbakning og fokus på værdierne og de bærende elementer i ståstedet.
- **Ønske om lokal kapacitetsopbygning gennem kompetenceudvikling.** Der ses et behov for at styrke lærernes og pædagogernes kompetencer ift. at arbejde med børnenes og de unges mentale sundhed, hvilket bl.a. kalder på udvikling af relationskompetencer hos det pædagogiske personale. Flere skoler peger i hørings svarene på gode erfaringer med udskolingsprogrammet, MOT. Også udgangspunkt i Nesttankegang bliver nævnt som model for børnesyn og pædagogik.
- **Ønske fra foreninger og lokalområder om et styrket samarbejde.** En del foreninger og også lokalområdernes institutioner og skoler giver udtryk for ønsket om et styrket samarbejde. Foreningerne kan bidrage med indsatser rettet mod specifikke målgrupper eller hele klasser/grupper.
- **Opmærksomhed på overgang fra grundskole til ungdomsuddannelse.** Det bliver italesat, at overgange i børns liv kan være særligt sårbare perioder, hvor der skal en større opmærksomhed på de unges trivsel og mentale sundhed.
- **Ønsker om udvidet og styrket tværfagligt samarbejde.** Både skoler og dagtilbud ønsket om en styrkelse af samarbejdet med bl.a. Sundhedsplejen.

I det nye bilag til ståstedet er inputtene og idéerne fra hele inddragelsesprocessen samlet.

4. Økonomiske konsekvenser af forslaget

Der er ingen direkte økonomiske konsekvenser af selve ståstedet, men der vil være behov for prioritering af ressourcer både lokalt og til centralt initierede handlinger, når ståstedet skal omsættes. Budgettemaet for mental sundhed, som blev drøftet i Børn- og Ungeudvalget den 5. maj indeholdt konkrete forslag til indsatser.

5. Videre proces og kommunikation

Med ståstedet har Børn og Unge et fælles grundlag for det videre arbejde med mental sundhed, ligesom det bliver et vigtigt input/datagrundlag for en kommende revitalisering af Børne- og Ungepolitikken. Ståstedet lægger ikke i sig selv op til konkrete handlinger, men igangværende og kommende indsatser og projekter binder op på ståstedet.

De afsatte midler til at styrke læring og trivsel efter corona bruges blandt andet til det lokale arbejde med at styrke elevernes trivsel. Ligeledes igangsættes der centralt initierede indsatser i form af bevægelsesindsatser og afprøvning af skoletrivselsforløb finansieret af corona-midlerne. I de to budgettemaer om mental sundhed (5. maj) og bevægelse (2. juni) er der yderligere konkrete forslag til, hvordan børnenes og de unges mentale sundhed og bevægelse kan styrkes. Igangsættelse af disse initiativer afventer resultatet af budgetforhandlingerne. Herudover kan mental sundhed med fordel prioriteres som tema ifm. kvalitetsopfølgningen.

Der er allerede planlagt aktiviteter i Børn og Unge, hvor centrale elementer i Ståstedet for arbejdet med mental sundhed vil blive italesat. I september er der planlagt en workshop for ledere og konsulenter i Pædagogik og Forebyggelse, som sætter fokus på, hvordan vores fælles værdigrundlag, herunder børne- og ungesynet, omsættes i forvaltningens strategiske og politiske understøttelse og samarbejdet på tværs i organisationen.

Emnet vil ligeledes blive italesat på SLF-læringsdagen i september med temaet relationskompetencer, som netop fremhæves som grundlæggende ift. at arbejde med børnenes og de unges mentale sundhed.

6. Bilag

- Ståsted for arbejdet med mental sundhed
- Bilag til ståstedet – input og inspiration til indsatser og handlemuligheder
- Hørings svar samlet (e-doc sag):
<http://edoc:8080/locator.aspx?name=Common.Details.Navigate&module=Case&subtype=300001&recno=1120728>

12. august 2021

Side 4 af 4

Ståsted for arbejdet med mental sundhed

- Input og inspiration til indsatser og handlemuligheder

1. juli 2021
Side 1 af 5

Ståsted for arbejdet med mental sundhed giver Børn og Unge et fælles grundlag og et fælles sprog for arbejdet med mental sundhed, livsmestring og fællesskaber samt et afsæt for indsatser og handlinger, som kan være med til at understøtte arbejdet for alle børn og unges trivsel.

Medarbejdere og ledere i Børn og Unge, forældre, unge, foreninger, organisationer og andre samarbejdspartnere har givet input til ståstedet igennem en omfattende inddragelsesproces i form af rundbordssamtaler i perioden august- november 2020 samt en høringsperiode i maj 2021.

Undervejs i inddragelsesprocessen er der sket en udvikling i italesættelsen af mental sundhed. Inden høringen blev *strategi* omformuleret til *ståsted*, og vi fik en bevidsthed om nødvendigheden af et fælles børne- og ungesyn, som bygger på værdierne i bl.a. Børne- og Ungepolitikken, Nest, Det fælles pædagogiske grundlag mv.

I høringsprocessen har bl.a. Børns Vilkår og LBGT+ udfordret ordlyden i dele af børnesynet, som giver udtryk for et syn på noget "rigtigt" og dermed også noget "forkert", hvilket kan virke ekskluderende. Derfor er det første punkt i børnesynet "børn gør det rigtige, hvis de kan" fjernet.

Formuleringerne vedr. børne- og ungesynet i ståstedet, kan med fordel lægge op til et eftersyn af Børne- og Ungepolitikken, som tilsvarende har et lidt snævert børnesyn med fokus på præstation – og dermed puffer yderligere til børnenes og de unges angst for ikke at slå til og ikke at være gode nok.

Indsatser og handlemuligheder

I inddragelsesprocessen er der blevet peget på større og mindre indsatser og handlinger, som kan være med til at styrke børn og unges mentale sundhed og de fællesskaber, de indgår i. Nedenstående input og idéer skal ses som et inspirationskatalog til institutionerne i Børn og Unge samt ledelse og politikere ift. fremtidige prioriteringer, der kan være med til at understøtte børnenes og de unges mentale sundhed.

Helt grundlæggende er der igennem inddragelsesprocessen blevet peget på følgende hovedpointer:

- **Indsatser i arbejdet med mental sundhed skal tage hensyn til det lokale råderum**
Lokalt er der behov for, at ståstedet for arbejdet med mental sundhed italesættes løbende, f.eks. ifm. udviklingen af Stærkere Læringsfællesskaber og lokal kvalitetsopfølgning, og at ledelsen har en særlig op-

BØRN OG UNGE

Pædagogik og Forebyggelse
Aarhus Kommune

Sundhed

Grøndalsvej 2
8260 Viby J

Direkte telefon: 29 20 97 04

Direkte e-mail:
uph@aarhus.dk

Sagsbehandler:
Ulla Parbo Hefsgaard
Lis Fenger
Lisbet Brandt
Stine Clasen
Michel Larsen

mærksomhed på, at de bærende værdier i ståstedet bliver omsat i den daglige praksis. Samtidig skal der sikres vidensdeling i de lokale ledelsesteams og på tværs af områder.

1. juli 2021
Side 2 af 5

- **Skræddersyede indsatser i overensstemmelse med lokale behov**
Det er gennem inddragelsesprocessen blevet fremhævet, at implementeringen af ståstedet skal tage udgangspunkt i de lokale forhold, og at Fællesfunktionerne bør have en mere understøttende rolle ift. at tilbyde skræddersyede løsninger ud fra lokale behov. Det kunne f.eks. være i form af ledelsessparring, eller tilbud om lokale forløb med udgangspunkt i Stærkere Læringsfællesskaber. Også udgangspunkt i Nest-tankegang og metode bliver nævnt som model for børnesyn og pædagogik.
- **Behov for ressourcer ifm. nye tiltag**
Der er en generel opmærksomhed fra bl.a. de faglige organisationer på, at det kræver tid at implementere nye tiltag. Ligeledes bliver det nævnt fra flere sider, at den lokale ledelse har stor betydning ift. at sikre opbakning og fokus på værdierne og de bærende elementer i ståstedet.
- **Ønske om kompetenceudvikling**
Det bliver fra både lærere og skoleledelser påpeget, at der skal være fokus på at styrke medarbejdernes arbejde med trivsel og mental sundhed, hvilket bl.a. kalder på kompetenceudvikling af det pædagogiske personale. Input og forslag vedr. kompetenceudvikling er uddybet nedenfor.
- **Ønske fra foreninger og lokalområder om et styrket samarbejde**
En del foreninger og også lokalområdernes institutioner og skoler giver udtryk for ønsket om et styrket samarbejde. Foreningerne og civilsamfund har noget at bidrage med i forhold til ståstedet. Det kan være tilbud om generelle indsatser, men kan også være rettet mod specifikke målgrupper.
- **Opmærksomhed på overgang fra grundskole til ungdomsuddannelse**
Det bliver italesat, at overgange i børns liv kan være særligt sårbare perioder, hvor der skal en større opmærksomhed på de unges trivsel og mentale sundhed.
- **Ønsker om udvidet og styrket tværfagligt samarbejde**
I inddragelsesprocessen nævner både skoler og dagtilbud ønsket om en styrkelse af samarbejdet med bl.a. Sundhedsplejen, hvor ønsket hviler på gode erfaringer.

Styrkelse af sundhedsplejen kan ske via:

- Småbørnsfamilier: Screening for fødselsdepression hos fædre samt gruppetilbud til småbørnsfamilier f.eks. COS Circle of Security (COS).
- Dagtilbud: Sundhedssamtale med familien, når barnet er 3 år samt samarbejde med dagtilbud om at tilbyde familiegrupper i dagtilbud
- Skole: Sundhedssamtale i 3. klasse med fokus på opsporing af mistriivsel (herunder alkoholproblemer i familien) samt opsporing til overvægtsindsats.

1. juli 2021
Side 3 af 5

Input og forslag vedr. kompetenceudvikling

En vigtig pointe fra inddragelsesprocessen er, at et vedvarende fokus på de voksnes relationskompetencer er afgørende nødvendigt for at kunne arbejde med børnenes og de unges mentale sundhed lokalt.

Det har igennem en årrække været muligt at kompetenceudvikle medarbejdergrupper indenfor hhv. Trivsel og Livsmestring og Krop og Bevægelse under rammen af "De tidlige indsatser". Forløbene er i inddragelsesprocessen blevet fremhævet som eksemplariske ift. at implementere et stærkt fagligt fokus, som er med til at styrke børnenes mentale sundhed. De dagtilbud, som har gjort brug af indsatserne har haft stor gavn af dem og har fortsat et fagligt fokus på temaerne i den daglige praksis. Samtidig viser inddragelsesprocessen, at der stadig er et behov for kompetenceudvikling i netop disse temaer – livsmestring og bevægelse – samt at temaerne med fordel kan kobles endnu mere og gerne suppleres med et fokus på forældresamarbejde.

På baggrund af ovenstående foreslås følgende tiltag:

- Tilbud til alle dagtilbud om Trivsels og livsmestringsforløb, inkl. modul om forældresamarbejde
- Uddannelse af Krop- og Bevægelsesvejledere i alle dagtilbud

På skoleområdet er der ligeledes et behov for indsatser ift. at styrke lærernes og pædagogernes arbejde med børnenes og de unges mentale sundhed, hvilket bl.a. kalder på kompetenceudvikling af det pædagogiske personale. Vi ved, at mistriivsel stiger med alderen og at skolen danner rammen for vigtige fællesskaber i børnenes og de unges liv. Der er dokumentation for gavnlige effekter af universelle sundhedsfremmende indsatser, der sigter på at styrke elevernes relationer, selvværd og handlekompetence samt lignende pædagogiske indsatser mod mobning¹.

Et vigtigt tema i inddragelsesprocessen har været overvejelser om at sætte mental sundhed på skoleskemaet, hvilket allerede er indført på nogle skoler i Aarhus og er blevet obligatorisk i Norge, som er et af de førende lande på

¹ Se bl.a. rapporten "Mental sundhed og sygdom hos børn og unge i alderen 10-24 år", Vidensråd for forebyggelse 2020 <http://www.vidensraad.dk/nyhed/ny-rapport-stigende-mental-mistriivsel-hos-de-10-24-%C3%A5rige> , http://www.vidensraad.dk/sites/default/files/mental_sundhed_og_sygdom_hos_boern_og_unge_i_alderen_10-24_aar.pdf

området. I høringsprocessen er skoletrivselsprogrammet MOT nævnt som et program, der bliver brugt i udskolingen på flere skoler i Aarhus, og der findes også programmer med fokus på en helskole indsats. Skoletrivselsprogrammerne handler grundlæggende om at sætte mental sundhed på skoleskemaet, og inddragelsesprocessen ifm. udvikling af *Ståsted for mental sundhed* har vist, at der er et behov for at få udbredt dette mere.

1. juli 2021
Side 4 af 5

Herunder er oplyst nogle af de anerkendte programmer, som med fordel kunne afprøves ifm. implementering af ståstedet:

- **LINK, Livsmestring I Norske Klasserom** henvender sig til både indskoling, mellemtrin og udskoling. LINK er udsprunget af Norges lov om skolernes forpligtelse til at arbejde med børn og unges livsmestring og mentale sundhed. LINK bygger på tre overordnede mål:
 - At bidrage til at styrke den enkeltes selvbillede
 - At bidrage til fællesskabsfølelsen
 - At træne konstruktive mestringsstrategier
- **Skolestyrken** er et skoletrivselsprogram til hele skolen. Der arbejdes med elevinddragelse og handlekompetence fra den kritiske sundhedspædagogik. Eleverne ses som aktive aktører i skolens trivselsarbejde – og arbejder med at udvikle kompetencer til at handle og forandre forhold, der kan påvirke deres trivsel.
- **MOT** er målrettet elever i udskolingen. Det bygger på de tre værdier Mod til at leve, Mod til at vise omsorg over for sig selv og andre og Mod til at sige nej. Et MOT-program består et antal moduler med aktiviteter, øvelser og billedsprog og konkrete værktøjer i deres formidling. Flere skoler i Aarhus bruger programmet i dag

Fællesfunktionernes rolle

For at sikre, at *Ståsted for arbejdet med mental sundhed* implementeres bredt i organisationen, er det vigtigt at konsulenter i fællesfunktionerne kender ståstedet. Dette gælder både konsulenter, som arbejder med politiske og strategiske processer med snitflader til ståstedet, og konsulenter, som arbejder med understøttelse af de decentrale enheders arbejde med f.eks. fællesskaber, leg og læring, rusmidler, bevægelse, mistrivsel, uddannelsesparathed, seksuel sundhed, rettigheder, deltagelse, osv.

Der er allerede flere indsatser og processer i Børn og Unge, som medvirker til at styrke børnenes og de unges mentale sundhed og de fællesskaber, de indgår i – både etablerede indsatser og indsatser under udvikling.

Her kan f.eks. nævnes:

- Indsatser til at styrke læring og trivsel efter Corona
- Digital dannelse og adfærd, anbefalinger fra §17,4 udvalget
- Alle skal med / mellemformer

- Vision for fritidsområdet
- Anti-mobbestrategi
- Forældresamarbejde om Rusmidler
- Kultur- og sundhedsplan
- Den fælles ensomhedsplan

1. juli 2021
Side 5 af 5

I september 2021 planlægges en workshop for konsulenter i Pædagogik og Forebyggelse, som blandt andet har til formål at understøtte implementeringen af børne- og ungesynet og de bærende elementer i ståstedet. Denne workshop fordel kan følges op af yderligere vidensdelingstiltag i fællesfunktionerne.

BØRN OG UNGE
Aarhus Kommune

STÅSTED FOR ARBEJDET MED MENTAL SUNDHED

Forord

Vi ser alt for mange sårbare børn og unge, som ikke trives af mange forskellige årsager. Børn og unge, som oplever et højt præstationspres og føler sig ensomme, unge som har svært ved at komme i gang med uddannelse, børn og unge som føler sig pressede af en perfektionskultur ikke mindst på sociale medier. Undersøgelser viser, at mistrivlsen stiger med alderen, og næsten hver femte unge aarhusianer er ikke tilfreds med sit liv. Der er en stigning blandt unge med angst og diagnoser, og flere får brug for støtte og hjælp. Det skal vi have vendt.

Karaktæres, parathedsvurderinger, sociale medier og Corona er med til at øge presset på børn og unge.

Vi har som kommune og voksne et ansvar for at øge børn og unges trivsel og støtte dem i at kunne mestre deres liv. Hvordan sikrer vi, at alle børn og unge føler sig som en del af fællesskabet? Hvordan får vi gjort mere af det, der virker? Hvilke indsatser og tiltag skal vi prioritere politisk?

Disse spørgsmål har jeg stillet i forbindelse med udviklingen af dette ståsted for arbejdet med mental sundhed. Medarbejdere, ledere,

Med venlig hilsen
Thomas Medom
Rådmand for Børn og Unge

forældre, foreninger, organisationer og ikke mindst de unge selv har bidraget med input til ståstedet. Vi har haft vigtige dialoger og fået mange gode input: Et ønske om et fælles børnesyn, en tidlig indsats med kendte voksne, styrket forældresamarbejde, forståelse af de sociale mediers påvirkning, sammenhængen mellem kost, bevægelse og fællesskaber, opgør med kønsstereotyper og karaktæres, og et behov for kompetenceløft til lærerne og pædagoger er bare nogle af de mange gode indspark, jeg har fået i processen.

Vi har forsøgt at samle de mange gode input, så vi får et grundlag for et fælles ståsted, der styrker børnenes og de unges trivsel. Høringsprocessen i foråret 2021 skal bidrage til at kvalificere det udkast, der ligger nu.

Arbejdet med at styrke børn og unges mentale sundhed lykkes kun, hvis vi har fokus på det hver eneste dag i sundhedsplejen, dagtilbuddene, skolerne og fritidstilbuddene. Samtidig kræver det, at vi som politikere prioriterer området og støtter de gode erfaringer og initiativer. Jeg glæder mig til det videre arbejde med at få trivsel og livsmestring til at fylde endnu mere, end den allerede gør i de fællesskaber, som børnene og de unge indgår i.

STÅSTED FOR ARBEJDET MED MENTAL SUNDHED

Indledning

Aarhus Byråd har i børne- og ungepolitikken sat rammerne og kursen for det gode børne- og ungeliv. Livet som barn og ung er fyldt med mange udfordrende og afgørende spørgsmål: Hvem er jeg, hvem kan jeg blive, og hvad skal og kan jeg? Forældre spørger sig selv: Hvordan støtter jeg mit barn i denne proces? Rejsen fra at være barn til at være ung, der er på vej til at blive voksen, giver mange udfordringer, men også utallige muligheder!

Begrebet ståsted skal her forstås som et fælles holdepunkt og et fagligt grundlag – et etisk udgangspunkt for arbejdet med at understøtte trivsel, livsmestring og fællesskaber for alle børn og unge.

Trivsel og livsmestring er grundlæggende for en alsidig personlig udvikling. I en tid med stort fokus på børn og unges mentale sundhed er det implementeringen af disse to begreber til de praksisnære fællesskaber, der skal være med til at styrke den mentale sundhed.

Vi har et fælles ansvar i at styrke alle børn og unges mentale sundhed og oplevelse af at mestre eget liv. Derfor skal vi bruge alle vores gode erfaringer til at omsætte det fælles ståsted for mental sundhed. Ståstedet skal sikre et stærkt, fælles og konkret grundlag, som sætter retningen for mulige indsatser og redskaber, der kan fremme trivsel og livsmestring for alle børn og unge, lige fra fødslen til udgangen af grundskolen.

Ståstedet skal give:

- Et grundlag for arbejdet med livsmestring i fællesskaber i Børn og Unge
- Et fælles sprog og forståelse for arbejdet med mental sundhed i Børn og Unge
- Et afsæt for udvikling af indsatser og redskaber i Børn og Unge med fokus på mental sundhed.

Bogen "Trivsel og Livsmestring", som udgives af Børn og Unge i forlængelse af *ståsted for arbejdet med mental sundhed*, giver et teoretisk og praksisnært indblik i temaet og tilbyder konkrete redskaber og værktøjer til arbejdet i de fællesskaber, som børnene og de unge indgår i.

Evigheds- broen

Evighedsbroen er tænkt som et billede på udviklingen i arbejdet med mental sundhed i Børn og Unge.

Et symbol på kontinuitet og gentagelse. De skuldre vi står på.

Evighedsbroen repræsenterer et fællesskab, hvor vi alle har plads. Hvor vi sammen - børn, unge og deres voksne - til stadighed er nysgerrige og undersøgende på, hvad der skal til, for at vi alle har det godt.

Sammen må vi gå en runde mere på evighedsbroen for at dele viden, blive klogere og videreudvikle vores praksis.

Broen er derudover et billede på, at natur, kultur og æstetik også har betydning for vores mentale sundhed.

Definition af mental sundhed

Trivsel og livsmestring er tæt forbundet med begrebet mental sundhed. Derfor bruger vi Sundhedsstyrelsen definition af mental sundhed:

”Mental sundhed er en tilstand af trivsel, hvor det enkelte menneske kan udfolde sine evner, håndtere dagligdags udfordringer og stress og indgå i fællesskaber med andre mennesker.”

I definitionen er der lagt vægt på to dimensioner. Den ene dimension handler om en oplevelse af at trives og have det godt. Den anden dimension er rettet mod evnen til at kunne fungere i en hverdag med de udfordringer, det indebærer. Der er altså ikke lighedstegn mellem trivsel og livsmestring, men snarere tale om to elementer, som begge spiller en rolle i forhold til mental sundhed.

Definitionen af mental sundhed beskriver en udvikling, som børn og unge skal have hjælp til. Det er vigtigt for de voksne at blive klogere på, hvad det er, børn og unge skal lære for at trives og udvikle sig både hver for sig og i fællesskabet.

Udviklingen og understøttelsen af børns evne til at mestre livet bygger på den centrale forståelse, at hvis en sådan udvikling skal finde sted, må børnene opleve evnen til livsmestring hos de voksne, som de er knyttet til i det daglige. Det gælder deres forældre, og det gælder andre betydningsfulde voksne som for eksempel de pædagoger og lærere, de hver dag er sammen med i dagtilbud, skole og fritidstilbud.

En sundhedsfremmende tilgang til mental sundhed

Mental sundhed udvikles i relationer til andre mennesker - i de fællesskaber vi indgår i. Vi vil alle gerne have et godt liv. Skal vi udvikle grundlaget for det gode liv, er det vigtigt, at vi begynder denne proces så tidligt i livet som muligt.

Sundhedssociolog og medicinsk forsker Aaron Antonovsky har defineret sundhedsfremme på følgende måde:

”I stedet for at bruge alle ressourcerne på at forhindre folk i at falde i floden, er det bedre at give dem mulighederne for at lære at svømme i den.”

Alle børn har brug for at lære at svømme i livets flod, men selvom alle lærer at svømme, ved vi også, at floden opfører sig forskelligt afhængigt af, hvor børn svømmer. Nogle steder er der rolige strømme og altid en gren, de kan gribe fat i, hvis det bliver nødvendigt. Andre børn svømmer i mere uroligt vand med bølger og blæst. Uanset hvor i floden barnet svømmer, er det os – de voksne – som skal give dem mulighederne for fortsat at kunne svømme.

Sundhedspleje, dagtilbud, skoler og fritidstilbud arbejder med sundhedsfremme og primær forebyggelse.

Det betyder, at der er indsatser, som understøtter udvikling af trivsel og sundhed både mentalt og fysisk hos alle børn og unge, så de bliver i stand til at mestre deres liv. Samtidig er det vigtigt med mere specifikke indsatser i forhold til mistrivsel og udfordringer, som er målrettet både det enkelte barn, grupper af børn og det fællesskab, de er en del af.

Børne- og ungesyn

Et ståsted for arbejdet med mental sundhed kræver et klart og tydeligt børne- og ungesyn, som ramme for ståstedet. Vores børne- og ungesyn er allerede beskrevet f.eks. i Børne- og Ungepolitikken og i det fælles pædagogiske grundlag for dagtilbuddene. Det er bl.a. tydeliggjort i disse **tre** afsnit, som udtrykker de bærende værdier i vores syn på børn og unge:

- Børn og unge har ret til at indgå i meningsfulde fællesskaber
- Børn og unge har ret til deltagelse og medbestemmelse
- Børn og unge har brug for en alsidig og personlig udvikling

Hvilken pædagogik kalder børnesynet på?

Når der bliver udtrykt et børne- og ungesyn, har det konsekvenser for pædagogikken både i dagtilbud, skole og fritid. Vores pædagogik skal derfor bygge på disse fire grundlæggende værdier, når det handler om at fremme børnene og de unges trivsel og udvikling:

- De voksne har et ansvar og sætter rammerne
- De voksne er rollemodeller gennem tydelighed og guidning
- De voksne respekterer og giver plads til børnenes og de unges bidrag og meninger
- De voksne møder børnene og de unge ift. deres udvikling

De tre bærende elementer i arbejdet med mental sundhed hos børn og unge

Der er tre elementer, som er afgørende i arbejdet med ståstedet. Tre elementer som hænger sammen, og som vi ved er med til at styrke trivslen og livsmestringen hos børnene og de unge.

Fællesskaber

Alle har brug for at opleve at høre til, at blive forstået og at kunne bidrage i meningsfulde fællesskaber. Udviklingen af trivsel og livsmestring skabes først i relationen til forældre, og senere i andre fællesskaber, som giver mulighed for følelsesmæssig tilknytning. Det at høre til og at betyde noget for andre giver det enkelte menneske en oplevelse af mening med livet.

Bevægelse

Bevægelse og livsmestring indvirker positivt på hinanden. Der er en tydelig sammenhæng mellem børns og unges trivsel, indlæring, koncentration og deres motoriske kompetencer og aktivitetsniveau. Kropsbevidsthed og kendskab til muligheder for bevægelse, styrker selvtilliden, og giver mod på at deltage i mange forskellige fællesskaber.

Forældresamarbejde

Et godt forældresamarbejde fremmer barnets og den unges udvikling. Forældres engagement i børn og unges dagtilbuds-, skole- eller klubliv, skaber positiv værdi i barnets og den unges trivsel, udvikling og mentale sundhed. Det samme gør sig gældende, når dagtilbud, skole eller klub interesserer sig for barnets og den unges liv i familien. Forældresamarbejde bygger på en forståelse af det samlede liv med de ofte mange fællesskaber, børn og unge indgår i.

Ståstedet understøtter den daglige praksis

Børn og Unge har med *Stærkere Læringsfællesskaber* skabt en samarbejdskultur med fokus på at styrke faglighed og dømmekraft.

Ståsted for arbejdet med mental sundhed er et fælles grundlag og et fælles sprog for vores arbejde med trivsel og mental sundhed, og giver os et afsæt for udviklingen af indsatser til at fremme trivslen i de fællesskaber, som børnene og de unge indgår i. Det gælder lokale indsatser såvel som politiske prioriteringer og ifm. tværgående indsatser i Børn og Unge. Ståstedet udledes, når de voksne skaber rammerne for børnene og de unge.

Ståstedet er fundamentet for at styrke trivslen og de fællesskaber, som børnene og de unge indgår i. Vi er alle forskellige, ligesom forudsætningerne for at arbejde med mental sundhed også er forskellige. Derfor skal der tages udgangspunkt i det lokale kendskab til børnene, de unge, forældregruppen og lokalområdet.

I bilaget ses en række idéer til handlinger og indsatser, som kan være med til at styrke arbejdet med mental sundhed i Børn og Unge.

Beslutningsmemo

16. august 2021
Side 1 af 3

Emne **Status på skoletrivselsforløb og bevægelsesindsatser for Coronamidler**

Til Rådmandsmøde 24. august

BØRN OG UNGE

Pædagogik og Forebyggelse
Aarhus Kommune

1. Hvorfor fremsendes forslaget?

Med byrådets vedtagelse af forslaget om at fremme læring og trivsel efter Corona den 24. marts 2021, blev der bl.a. afsat midler til at afprøve skoletrivselsforløb på seks skoler samt udvikling og afprøvning af to bevægelsesindsatser: SFO-brobygning og Familierettede bevægelsesindsatser.

Derudover blev der afsat midler til at indgå et samarbejde med DGI/AGF omkring Sportucation målrettet ikke-uddannelsesparate unge samt til ekstra indsats til elever med dansk som andetsprog¹.

Forvaltningschef Ole Kiil Jacobsen har sat punktet på dagsordenen mhp. at give en status på skoletrivselsforløbene og bevægelsesindsatserne.

Sundhed

Grøndalsvej 2
8260 Viby J

Direkte telefon: 29 20 97 04

Direkte e-mail:
uph@aarhus.dk

Sag: 21/042494-2
Sagsbehandler:
Ulla Parbo Hefsgaard

2. Indstilling – hvad skal der tages stilling til?

Det indstilles at rådmanden

- tager status på indsatserne til efterretning og godkender projektbeskrivelserne for de tre indsatser:
 - Skoletrivselsforløb
 - SFO-brobygning vedr. bevægelse
 - Familierettede bevægelsesindsatser
- tager stilling til orientering af udvalget (evt. skriftligt) vedr. status på indsatserne.

3. Hvilke ændringer indebærer forslaget?

I de vedlagte bilag er en nærmere beskrivelse af de enkelte indsatser.

Skoletrivselsforløbene afprøves på i alt seks skoler i skoleret 2021/2022. Pt. har tre skoler sagt ja til deltagelse med opstart i efteråret 2021.

¹ Se bilag til Byrådsindstillingen vedr. de centrale indsatser: [Dokumentvisning \(aarhus.dk\)](#)

Udviklingsarbejdet vedr. de to bevægelsesindsatser igangsættes i efteråret 2021 med inddragelse af relevante aktører, herunder samarbejdspartnere i regi af Bevæg dig for livet.

16. august 2021
Side 2 af 3

SFO-brobygning ønskes udviklet og afprøvet i samarbejde med bl.a. Beder Malling Idrætsforening, hvor SFO'en allerede har tilkendegivet, at de ønsker at samarbejde vedr. brobygning til foreningslivet. Videre ønskes det at etablere et samarbejde i Harlev og/eller Trige ml. SFO og lokale foreninger. Sidstnævnte områder mangler stadig at melde tilbage vedr. deres deltagelse.

De familierettede bevægelsesindsatser fordrer et mere omfattende udviklingsarbejde ift. at finde løsninger, der skal styrke alle børn og unges deltagelse i fritidsaktiviteter. Foreninger, bevægelsesvejledere i skolerne, Ung i Aarhus, de unge selv, deres forældre m.fl. vil blive inddraget tæt i dette udviklingsarbejde. Indsatsen har fokus på at arbejde ind i en bred og almen problemstilling for at finde løsninger, der kan afprøves i enkelte områder for derefter at kunne udbredes på tværs af byen.

Sportucation Aarhus opstartes planmæssigt til efteråret 2021 med et hold, der tager sit udgangspunkt i fodboldtræning ved foreningen; Vejlbj Skovbakken Aarhus. De relevante skoler er rekrutteret, og de første 10, unge ikke uddannelsesparate, står allerede klar til at gå i gang efter sommerferien. Til januar 2022 opstartes endnu et hold med udgangspunkt i Lyseng Idrætsforening. Samarbejdsaftalen er vedlagt som bilag.

4. Økonomiske konsekvenser af forslaget

Med byrådsvedtagelsen den 24. marts er der afsat følgende til indsatserne:

- Skoletrivselsforløb: 500.000 kr.
- Bevægelsesindsats: Brobygning SFO-foreninger: 150.000 kr.²
- Udvikling af familierettede bevægelsesindsatser: 350.000 kr.
- Sportucation Aarhus: 190.000 kr.³

Herudover blev der afsat 810.000 kr. til ekstra indsats til elever med dansk som andetsprog⁴.

² Der er i projektbeskrivelsen lagt op til at bruge yderligere 50.000 kr. fra puljen til styrket bevægelse til at understøtte foreningssamarbejdet i brobygningsindsatsen.

³ Der er kun afsat økonomi til at drive Sportucation Aarhus til og med sommeren 2022. Der vil i løbet af vinteren 2021/22 indledes en dialog med DGI/AGF omkring hvad der skal til for at drive Sportucation fremover.

⁴ Midlerne udmøntes ved at de 20 skoler, som har flest elever med dansk som andetsprog, der undervises i supplerende dansk får hver 28.000 kr. til at iværksætte initiativer, og rammesætte

5. Videre proces og kommunikation

Der kan, hvis rådmanden ønsker det, udarbejdes en orientering om status på indsatserne til Børn- og Ungeudvalget.

Når vi kender resultatet af budgetforhandlingerne, vil der til et kommende rådmandsmøde blive udarbejdet og præsenteret en oversigt over bevægelsesindsatser i MBU.

16. august 2021

Side 3 af 3

Skoletrivselsforløb	
<p>1. Indsatsen</p> <ul style="list-style-type: none"> - Hvilken problemstilling tager indsatsen afsæt i? 	<p>Vi ved, at graden af mistrivsel stiger med alderen, og at skolen danner rammen for vigtige fællesskaber i børnenes og de unges liv. Der er dokumentation for gavnlige effekter af universelle sundhedsfremmende indsatser, der sigter på at styrke elevernes relationer, selvværd og handlekompetence samt lignende pædagogiske indsatser mod mobning¹.</p> <p>Som led i udviklingen af <i>Ståsted for arbejdet med mental sundhed</i> har medarbejdere og ledere i Børn og Unge, forældre, unge, foreninger, organisationer og andre samarbejdspartnere givet input og peget på indsatser, som kan medvirke til at styrke den mentale sundhed.</p> <p>Et centralt input fra inddragelsesprocessen er, at der er behov for at styrke lærernes og pædagogernes arbejde med børnenes og de unges mentale sundhed, hvilket bl.a. kalder på et kompetenceløft hos det pædagogiske personale.</p> <p>Nogle skoler afprøver allerede programmer som styrker personalets arbejde med mental sundhed, og som grundlæggende handler om at sætte livsmestring og fællesskaber på skoleskemaet. Særligt bliver MOT nævnt, som et program, der bliver brugt i udskoling på flere skoler i Aarhus, og der findes også programmer med fokus på en helskole indsats.</p>
<p>2. Indsatsens mål</p> <ul style="list-style-type: none"> • Hvilke ændringer vil vi se som følge af indsatsen? 	<p>Målet med skoletrivselsforløbene er at styrke børn og unges trivsel og læring ved at styrke de fællesskaber, de indgår i i skolen.</p> <p>Konkret er målet at sætte mental sundhed på skoleskemaet igennem afprøvning af to skoletrivselsprogrammer, LINK og Skolestyrken på i alt seks skoler i løbet af skoleåret 2021/2022.</p> <p>Mål for børn og unge:</p> <ul style="list-style-type: none"> - At flere børn og unge trives og deltager i meningsfulde fællesskaber i skoletiden. <p>Mål for skolernes personale:</p> <ul style="list-style-type: none"> - At personale oplever styrkede kompetencer ift. at arbejde med børnenes og de unges mentale sundhed. - At mental sundhed er en naturlig del af skoletiden.
<p>3. Indsatsens indhold, målgruppe og vidensgrundlag</p>	<p>Skoletrivselsforløbene handler om at sætte mental sundhed på skoleskemaet, hvilket allerede er indført på nogle skoler i Aarhus og bl.a. er blevet obligatorisk i Norge, som er et af de førende lande på området.</p> <p>I skoleåret 2021/2022 afprøves to forskellige skoletrivselsforløb på i alt seks skoler:</p> <ul style="list-style-type: none"> ○ LINK, Livsmestring I Norske Klasserom henvender sig til både indskoling, mellemtrin og udskoling. LINK er udsprunget af Norges lov om skolernes forpligtelse til at arbejde med børn og unges livsmestring og mentale sundhed. LINK bygger på tre overordnede mål: <ul style="list-style-type: none"> ○ At bidrage til at styrke den enkeltes selvbillede ○ At bidrage til fællesskabsfølelsen ○ At træne konstruktive mestringsstrategier ○ Skolestyrken er et skoletrivselsprogram til hele skolen. Der arbejdes med

¹ Se bl.a. rapporten "Mental sundhed og sygdom hos børn og unge i alderen 10-24 år", Vidensråd for forebyggelse 2020
<http://www.vidensraad.dk/nyhed/ny-rapport-stigende-mental-mistrivsel-hos-de-10-24-%C3%A5rige>,
http://www.vidensraad.dk/sites/default/files/mental_sundhed_og_sygdom_hos_boern_og_unge_i_alderen_10-24_aar.pdf

	<p>elevinddragelse og handlekompetence fra den kritiske sundhedspædagogik. Eleverne ses som aktive aktører i skolens trivselsarbejde – og arbejder med at udvikle kompetencer til at handle og forandre forhold, der kan påvirke deres trivsel.</p> <p>Herudover arbejder flere skoler med programmet MOT, som er målrettet udskoling.</p>																												
<p>4. Økonomi</p>	<p>Budget: Med byrådets vedtagelse af forslaget om at styrke læring og trivsel efter Corona, er der afsat midler til at afprøve skoletrivselsforløb på i alt seks skoler i skoleåret 2021/2022. Det forudsættes at skolerne selv afsætter ressourcer til deltagelse i forløbene af de midler, som blev direkte tildelt skolerne.</p> <p>Overordnet budget</p> <table border="1" data-bbox="416 651 1474 808"> <thead> <tr> <th>Forløb skoleår 2021/2022</th> <th>Faglig understøttelse</th> <th>Deltagergebyr</th> <th>(decentral)</th> <th>i alt ekskl. decentral</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>Skoletrivselsforløb 3 LINK og 3 Skolestyrken</td> <td>239.000</td> <td>261.000</td> <td>457.200*</td> <td>500.000</td> </tr> </tbody> </table> <p>Detaljeret budget</p> <table border="1" data-bbox="416 880 1409 1173"> <thead> <tr> <th>Udgift pr. skole</th> <th>LINK</th> <th>Skolestyrken</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>Skoletrivselsprogram</td> <td>22.000</td> <td>65.000</td> </tr> <tr> <td>Pris for timeforbrug skoler</td> <td>68.400*</td> <td>84.000*</td> </tr> <tr> <td>Udvikling, understøttelse af implementering og evaluering</td> <td>39.000</td> <td>39.000</td> </tr> <tr> <td>I alt v. 1 skole LINK og 1 skole Skolestyrken</td> <td>129.400</td> <td>188.000</td> </tr> <tr> <td>tre LINK og tre Skolestyrken ekskl. timeforbrug skoler</td> <td>495.000</td> <td></td> </tr> </tbody> </table> <p>* finansieres af skolerne via Corona-midler</p>	Forløb skoleår 2021/2022	Faglig understøttelse	Deltagergebyr	(decentral)	i alt ekskl. decentral	Skoletrivselsforløb 3 LINK og 3 Skolestyrken	239.000	261.000	457.200*	500.000	Udgift pr. skole	LINK	Skolestyrken	Skoletrivselsprogram	22.000	65.000	Pris for timeforbrug skoler	68.400*	84.000*	Udvikling, understøttelse af implementering og evaluering	39.000	39.000	I alt v. 1 skole LINK og 1 skole Skolestyrken	129.400	188.000	tre LINK og tre Skolestyrken ekskl. timeforbrug skoler	495.000	
Forløb skoleår 2021/2022	Faglig understøttelse	Deltagergebyr	(decentral)	i alt ekskl. decentral																									
Skoletrivselsforløb 3 LINK og 3 Skolestyrken	239.000	261.000	457.200*	500.000																									
Udgift pr. skole	LINK	Skolestyrken																											
Skoletrivselsprogram	22.000	65.000																											
Pris for timeforbrug skoler	68.400*	84.000*																											
Udvikling, understøttelse af implementering og evaluering	39.000	39.000																											
I alt v. 1 skole LINK og 1 skole Skolestyrken	129.400	188.000																											
tre LINK og tre Skolestyrken ekskl. timeforbrug skoler	495.000																												
<p>5. Proces</p>	<p>Der er ved sommerferien 2021 dialog med tre skoler, som ønsker at arbejde med skoletrivselsforløb fra efteråret 2021: Mårslet skole og Bavnehøjskolen ønsker LINK, mens Sabro-Korsvejen skole ønsker Skolestyrken.</p> <p>Herudover har Højvangskolen vist interesse for skoletrivselsforløb enten fra efteråret 2021 eller foråret 2022.</p> <p>Følgende aktiviteter er planlagt:</p> <p>Efterår 2021:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Opstart af LINK forløb: <ul style="list-style-type: none"> ○ Dag 1: Møder og besøg, hvor LINK-folkene fra Norge får indblik i, hvordan skoler i Aarhus arbejder med mental sundhed. ○ Dag 2 (formiddag): introduktion til LINK for alle interesserede, herunder skoleledere og Børn- og Ungechefer ○ Dag 2-3: LINK undervisning af ledelse og ressourcepersoner fra de deltagende skoler. • Opstart af Skolestyrken-forløb (nærmere dato aftales med den/de involverede skoler) • Videre implementering af LINK på de skoler som startede op i september • Rekruttering af skoler til skoletrivselsforløb med opstart i foråret 2022 																												

	<p>Forår 2022:</p> <ul style="list-style-type: none">• Opstart af skoletrivselsforløb på 2-3 skoler• Status og evaluering vedr. de skoletrivselsforløb, som er startet op i efteråret 2021.
--	--

Bilag 1

Børnebasket Aarhus har henvendt sig vedr. et samarbejde. De har erfaring med SFO forløb på bl.a. Rundhøjskolen. Nedenfor ses deres to oplæg til samarbejde. 1: Der oprettes satellitter på skoler, som ikke har eksisterende basket klubber tæt på. 2: Eksisterende basket klubber afholder forløb på skolen, hvor børnene efterfølgende skal over i klubben og fortsætte der.

1) Nye klubber med Børnebasket Aarhus

SFO forløb med et vedvarende foreningstilbud efterfølgende. Der oprettes nye klubber på skolen/SFOen i prioriteret rækkefølge;

1. Hasle Skole – Den nye klub kunne være: Hasle Hippos
 - BørneBasketFondens relation er mest udviklet på Hasle Skole.
2. Skjoldhøjskolen – Den nye klub kunne være: Skjoldhøj Dragons
 - BørneBasketFondens relation er mindre på Skjoldhøjskolen.
3. Trige Skole – Den nye klub kunne være: Trige Tigers
 - BørneBasketFonden har ingen umiddelbar relation til Trige Skole.

Økonomi:

1 forløb koster 3.600 kr. -	Samlet 3 x 3.600 kr. =	10.800 kr.
Foreningsopstart: 4.000 kr.	Samlet 3 x 4.000 kr. =	12.000 kr.

2) Forløb i samarbejde med eksisterende klubber

Forløb hvor børnene efterfølgende skal over i den eksisterende klub.

- Harlev Basket
- Lystrup Lions (de har to lokale skoler)

Økonomi:

1 forløb koster 3.600 kr. -	Samlet 3 x 3.600 kr. =	10.800 kr.
-----------------------------	------------------------	------------

Samlet økonomi:

33.600 kr.

Brobygning SFO-foreninger	
<p>1. Indsatsen</p> <ul style="list-style-type: none"> - Hvilken problemstilling tager projektet afsæt i? 	<p>Corona-pandemien har medført et fald i både andelen af fysisk aktive og foreningsaktive børn og unge, hvilket gør målsætningen for samarbejdet endnu mere relevant end før. Det er især børn og unge, der er faldet fra idrætsforeningerne, og samtidig er der en hel årgang af børn, der ikke har haft de almindelige muligheder for en god start i foreningslivet, da der har været lukket. Det er derfor nu, der er behov for at sætte ind med indsatser, som kan aktivere børn og unge i foreningslivet.</p> <p>SFO'erne får en aktiv rolle i at formidle fritids-, sports- og kulturtilbud til børnene og deres forældre. Det forudsættes, at der afsættes tid til, at SFO-personalet kan følge sårbare børn til fritidsaktiviteter i lokalområdet via de Corona-midler, som fordeles til skoler og SFO som led i Corona-trivselspakken.</p> <p>Sårbare børn skal forstås bredt og ikke kun som børn fra ressourcetsvage familier. Mistrivsel efter Corona har ramt mange forskellige børn, hvorfor indsatsen for at skabe trivsel ligeledes skal ramme bredt.</p> <p>Indsatsen er en del af centralt initierede indsatser til at styrke trivsel og læring efter Corona-nedlukningen. Videre skal indsatser ses som en del af Aarhus Kommunes arbejde med Bevæg dig for livet, og der vil gennem den tværmagistratslige projektgruppe sikres en sammenhæng mellem denne og øvrige indsatser på området.</p>
<p>2. Indsatsens mål</p> <ul style="list-style-type: none"> • Hvilke ændringer vil vi se som følge af indsatsen? 	<p>Mål for børnene:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Flere børn trives. • Flere sårbare børn oplever fritidsaktiviteternes muligheder og det fællesskab, det tilbyder. • Flere sårbare børn starter til en fritidsaktivitet. <p>Mål for det pædagogiske personale:</p> <ul style="list-style-type: none"> • SFO-personalet afsætter tid til at følge sårbare børn til foreningsaktiviteter i nærområdet. • SFO-personalet får et større kendskab til foreningsaktiviteter i nærområdet og får redskaber til at formidle denne viden til børn og deres forældre. • SFO-personalet kender til fritidspasset og ved, hvordan det kan bruges af målgruppen. <p>Mål for forældre:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Flere forældre oplever et styrket samarbejde med SFO-personalet omk. deres børns fritidsaktiviteter.

<p>3. Indsatsens indhold, målgruppe og vidensgrundlag</p>	<p>Der arbejdes med følgende aktiviteter/indsatsområder:</p> <p>1) SFO-personalet som brobygger til fritids, sports- og kulturtilbud.</p> <ul style="list-style-type: none"> - SFO-personalet følger børn til fritidsaktiviteter i nærområdet. - Etablering af samarbejde med foreninger der har rum, plads og mulighed for at tage denne gruppe ind. <p>2) Brobygning SFO-Foreninger</p> <ul style="list-style-type: none"> - Afprøvning af et koncept, hvor foreninger inviteres ind på skolen og afvikler aktiviteter i SFO-tiden – eks. findes allerede på Rundhøjskolen, hvor Rundhøj Raptors (BørneBasketFonden) laver basket for børn i SFO tiden fra 15-16. - Børnebasket Aarhus har sendt et oplæg, hvor basket kan opstartes og afprøves på forskellige skoler. Herunder både skoler som har basket foreninger tæt på men også på skoler, hvor der laves en satellit på skolen – se bilag 1 - Meningen er, at børnene på sigt hjælpes ind i foreningerne i nærområdet. - Aktiviteterne er målrettet alle børn. <p>3) SFO-personalet som formidler af fritids, sports- og kulturtilbud</p> <ul style="list-style-type: none"> - I samarbejde med eksterne aktører (eks. DGI, Idrætssamvirket, Sport og Fritid m.fl.) udvikles og afprøves et koncept/kompetenceudvikling ift. at klæde SFO-personalet bedre på til at formidle fritids, sports- og kulturtilbud til børn og forældre, herunder særligt at formidle fritidspasset til sårbare børn. - Sport og Fritids foreningskonsulenter inddrages for at kvalificere indsatsen. - Herunder kunne det ligeledes være interessant at undersøge idrætscertificeringen af SFO'er nærmere - https://www.dif.dk/da/politik/vigoer/skole-og-daginstitution/sfoer <p>Indsatsen henter inspiration og viden fra:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Frederiksberg Kommune
--	--

<p>4. Økonomi</p>	Budget:				
		Projektledelse - Sundhed	Samarbejde og udvikling	(decentral)	i alt eksl. decentral
	Forløb skoleår 2021/2022				
	Brobygning SFO-forening	150.000		2.400.000	
	I alt				150.000
	Forslag til revideret budget:				
		Projektledelse - Sundhed	Samarbejde og udvikling	(decentral)	i alt eksl. decentral
	Forløb skoleår 2021/2022				
	Brobygning SFO-forening	100.000	50.000	2.400.000	
	Frigivne midler til bevægelse i skolen		50.000		
I alt	100.000	100.000		200.000	
<p>Der er til indsatsen afsat penge til projektledelse samt til decentral understøttelse, så SFO-personalet kan følge de sårbare børn til foreningsaktiviteter.</p>					

	<p>Ved ønske om samarbejde med eksterne aktører, og særligt ved sårbare børn, er det vigtigt i en pilotafprøvning at afsætte midler til udvikling, afprøvning og justering. Til sammenligning kan foreninger og skoler hvert år søge penge fra puljen Den åbne skole (300.000) til netop at afprøve forløb.</p> <p>Bilag 1: Som eksempel af der vedhæftet et oplæg til samarbejde fra Børnebasket Aarhus (bilag 1) Dette for at give et indblik i den økonomi der efterspørges, når foreninger skal være med i udviklingsindsatser og/eller indsatser, der er målrettet specifikke grupper af børn og unge, som ikke selv finder vej hen i foreningerne.</p> <p>Jf. afsnit 3 lægges der op til at dele indsatsen op i 3 elementer, herunder foreslås det at afsætte 50.000 af budgettet på de 150.000 til samarbejde og udvikling med foreningerne.</p> <p>Videre foreslås det, at der anvendes 50.000 kr. fra budgettet på 423.000 kr., der via frigivne midler er afsat til Bevægelse i Skolen. Disse penge skal bl.a. bruges på at udvikle og afprøve et koncept for kompetenceudvikling af SFO-personalet ift. deres rolle som formidler af fritids, sports- og kulturtilbud til børnene og deres forældre.</p>
<p>5. Proces</p>	<p>Juni 2021:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Forslag til aktiviteter under indsatsen samt økonomi beskrives yderligere og fremsendes til godkendelse i Børn og Unge. <p>August 2021:</p> <ul style="list-style-type: none"> - I samarbejde med følgegruppen udvælges 2-3 områder, hvor indsatsen kan afprøves i løbet af skoleåret 21/22. - Der etableres kontakt til SFO'er og foreninger i områderne samt findes kontaktpersoner. - De udvalgte områder inviteres ind til en udviklingsworkshop, og der etableres samarbejde ml. de deltagende parter. <p>September - december 2021:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Der indgås et samarbejde med en ekstern partner ift. udvikling og afvikling af kompetenceudvikling af SFO-personalet i de udvalgte områder. Målet er opkvalificering ift. deres rolle som formidler af fritids, sports- og kulturtilbud til børnene og deres forældre. (Indsats 3) <p>Oktober 2021- april 2022:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Pilot afprøvning af indsats 1 + 2 mellem SFO og foreninger i de udvalgte områder <p>Foråret 2022: Budgettemadrøftelse – konkret forslag til videreførelse/udbredelse beskrives og præsenteres. Indsatsen evalueres og justeres løbende.</p>
<p>6. Følgegruppe</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Helle Ladekjær, konsulent med ansvar for Børns Bevægelsesglæde, DGI - Christine Winding-Lauritzen, Foreningsudvikler i Beder-Malling Idrætsforening (BMI) - Henrik Stampe, Sekretariatschef, Idrætssamvirket Aarhus - Rep. Fra SFO-området (de områder vi vælger) - Katrine Lindgaard, projektleder, konsulent Børn og Unge, Aarhus Kommune - Erik Ngo Mikkelsen, Konsulent Børn og Unge + tvær mag. projektleder på Bevæg dig for Livet, Aarhus Kommune

Familierettede Bevægelsesaktiviteter	
<p>1. Indsatsen</p> <ul style="list-style-type: none"> - Hvilken problemstilling tager indsatsen afsæt i? 	<p>Flere børn og unge mistrives og føler sig uden for fællesskabet. Videre falder mange børn og unge fra i foreningslivet i teenageårene.</p> <p>Alt for mange danske børn og unge har en stillesiddende hverdag, hvor kun 26% af de 10-15-årige lever op til Sundhedsstyrelsens anbefalinger om en times fysisk aktivitet om dagen.</p> <p>Målgruppen for indsatsen er de 11-13-årige. Unge begynder for alvor at falde fra idrætten mellem 13-15 år ved skiftet fra barn til ung. Vi ønsker at gribe dem, inden denne udvikling sker. Frafaldet stiger med alderen, og der sker en øget polarisering mellem aktive og inaktive men også fx kønsforskelle, da drenge generelt er mere aktive end piger (IDAN 2018, Sundhedsstyrelsen 2018). Sundhedsmåling i Aarhus (2020-2021) viser videre, at antallet af ikke foreningsaktive børn og unge, der siger "ja, de vil gerne starte til en foreningsaktivitet i deres fritid" falder støt fra 61% i 4. klasse til 20% i 9. klasse.</p> <p>Gennem involvering af foreninger, bevægelsesvejledere i skolerne, UngIAarhus, de unge selv mfl. skal der faciliteres et udviklingsarbejde med fokus på bl.a. forældresamarbejde ift. at finde løsninger, der skal styrke alle børn og unges deltagelse i fritidsaktiviteter.</p> <p>Dermed ønsker indsatsen at arbejde ind i en bred og almen problemstilling for at finde løsninger, der kan udbredes på tværs af byen efterfølgende. Indsatsen fokuserer således både på at mindske frafald blandt de aktive og på at motivere inaktive unge til mere bevægelse.</p> <p>Indsatsen er en del af centralt initierede indsatser til at styrke trivsel og læring efter Corona-nedlukningen. Videre skal indsatser ses som en del af Aarhus Kommunes arbejde med Bevæg dig for livet, og der vil gennem den tværmagistratslige projektgruppe sikres en sammenhæng mellem denne og øvrige indsatser på området.</p>
<p>2. Indsatsens mål</p> <ul style="list-style-type: none"> • Hvilke ændringer vil vi se som følge af indsatsen? 	<p>Mål for børn og unge:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Flere børn og unge deltager i bevægelsesaktiviteter i og uden for skoletiden. <p>Mål for forældre:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Flere forældre har viden om, hvad deres opbakning betyder for deres børn og unges deltagelse i bevægelsesaktiviteter. - Flere forældre deltager i aktiviteter sammen med deres børn/unge. - Forældre får en øget bevidsthed vedr. værdien af deres egne bevægelsesvaner for deres børns deltagelse og fastholdelse i bevægelsesaktiviteter. - Flere forældre har fået inspiration til, hvordan de kan understøtte deres børn og unges deltagelse i bevægelsesaktiviteter. <p>Mål for lærere på mellemtrinnet:</p> <ul style="list-style-type: none"> - At deltagelse i fritidsaktiviteter bliver en del af det, klasselærer og/eller bevægelsesvejleder har fokus på i samarbejde med forældre og børn. - At der er kendskab til mangfoldigheden i fritidsaktiviteter og mulighed for at præsentere disse for eleverne i løbet af deres tid på mellemtrinnet.

<p>3. Indsatsens indhold, målgruppe og vidensgrundlag</p>	<p>Der arbejdes med følgende:</p> <p>Styrket fokus på forældresamarbejde vedr. børn og unges deltagelse i bevægelsesaktiviteter</p> <ul style="list-style-type: none"> - Indsatsen har et særligt fokus på gruppen af børn og unge, der begynder at falde fra fritids- og bevægelsesaktiviteter, herunder særligt børnene på mellemtrinnet – man bruger begrebet Tweens om gruppen. Vi ønsker at sætte ind her, før problemet vokser sig større. Forskningen viser, at børn og unge for alvor begynder at falde fra i udskolingen. - Fokus på deltagelse gennem dialog med de unge og deres forældre - Samarbejde med bevægelsesvejledere på skolerne, FU og relevante foreninger og interessenter - Udvikling af metoder og aktiviteter, der tiltrækker og sikrer deltagelse i fritidsaktiviteter gennem tweens- og teenageårene. <p>Målgruppen og vidensgrundlag:</p> <p>Indsatsen ønsker at favne en bred målgruppe af de 11-13-årige uden på forhånd at specificere delmålgrupper. Hvorvidt indsatsen kommer til at rumme specifikke målgrupper, fx piger, udsatte unge, nybegyndere, mv. skal udviklingsarbejdet med følgegruppens interessenter være med til at afgøre.</p> <p>Unge præferencer flytter sig fra i disse år fra traditionelle idrætter som fodbold og gymnastik til en stigning i individuelle aktiviteter som løb og styrketræning (IDAN 2018). Inaktive unge peger dog på, at de gerne vil begynde til traditionelle idrætter som fx badminton (IDAN 2018). En tredjedel af de unge, som falder fra, stopper, fordi de er blevet trætte af deres nuværende sport, men gerne vil prøve noget andet (IDAN 2018). Motivationen er dermed til stede, hvis de har mulighed for at være med som ”nybegyndere”, og samtidigt er der større sandsynlighed for at forblive aktive, hvis de unge har kendskab til flere idrætsgrene (Jakobsson 2019).</p>
--	---

<p>4. Økonomi</p>	Budget:				
	Forløb skoleår 2021/2022	Projektledelse - Sundhed	Øvrige udgifter	(decentral)	i alt
	Udvikling af familierettede bevægelsesindsatser	300.000	50.000		350.000
	I alt	300.000	50.000		350.000
	Forslag til revideret budget:				
	Forløb skoleår 2021/2022	Projektledelse - Sundhed	Øvrige udgifter	(decentral)	i alt
	Udvikling af familierettede bevægelsesindsatser	250.000	100.000		350.000

	I alt	250.000	100.000		350.000
	<p>Der er primært afsat penge til projektledelse/udvikling + 50.000 til øvrige udgifter. Ved ønske om samarbejde med eksterne aktører er det vigtigt under udviklingen af nye initiativer at afsætte midler til udvikling, afprøvning og justering.</p> <p>Det foreslås derfor, at der flyttes 50.000 fra de centrale midler til puljen "øvrige udgifter". Dette skal dække udgifter til opstart af samarbejder med foreninger, udvikling af materialer mm.</p>				
5. Proces	<p>Styrket fokus på forældresamarbejde vedr. unges deltagelse i fritids- og bevægelsesaktiviteter:</p> <p>Fase 1: Indsatsbeskrivelse og godkendelsesproces Juni 2021:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Forslag til aktiviteter under indsatsen samt økonomi beskrives yderligere og fremsendes til godkendelse. - Præsentation af det, der ønskes udviklet på et teammøde for parterne. <p>August 2021:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Præsentation og godkendelse ved PF og Chefgruppen i Børn og Unge. - Nedsættelse af følgegruppe i samarbejde med relevante interessenter. <p>Fase 2: Udvikling September-november 2021: Planlægning og koordinering af samarbejde</p> <ul style="list-style-type: none"> - Udvælge lokale indsatser baseret på viden og brugerinddragelse - Workshops, oplæg fra forsker mm. - Afklaring af målgruppen, hvornår begynder frafaldet, og hvornår skal der sættes ind? - Afdækning af afprøvede metoder/koncepter, der har haft succes med at engagere børn og unge i fritidsaktiviteter - Udvikling af ideer og koncepter der skal styrke deltagelsen i fritidsaktiviteter – særligt med fokus på forældresamarbejde og involvering - Obs. Husk involvering af de unge <p>Fase 3: Pilotafprøvning, forankring og formidling Foråret 2022</p> <ul style="list-style-type: none"> - Afprøvning af de udvalgte koncepter - Evaluering af de afprøvede koncepter - Beskrivelse af, hvilke tiltag og koncepter vi ønsker at bredde ud mere by dækkende, såfremt finansieringen findes. - Budgettemadrøftelse – konkret forslag til videreførelse/udbredelse beskrives og præsenteres <p>Indsatsen evalueres og justeres løbende.</p>				

<p>6. Følgegruppe</p>	<ul style="list-style-type: none">- Heidi Lytje Oehlers, Foreningskonsulent, Sport og Fritid, Aarhus Kommune (pt. sygemeldt)- Henrik Stampe, Sekretariatschef, Idrætssamvirket Aarhus- Rep. Fra DGI- Bevægelsesvejleder/vejledere fra skolerne i Aarhus- Rep. fra Aarhus Ungdommens Fællesråd- Rep. fra Ung i Aarhus- Børn og unge fra mellemtrinnet og evt. udskolingen- Katrine Lindgaard, Konsulent Børn og Unge, Aarhus Kommune- Erik Ngo Mikkelsen, Konsulent Børn og Unge og tvær mag. projektleder på Bevæg dig for Livet, Aarhus Kommune <p>Obs. Denne gruppe er ikke endelig men vil løbende blive suppleret med relevante aktører afhængigt af projektets udvikling.</p>
---	--

SPORT-U-CATION

DGI

SAMARBEJDSAFTALE
FOR DGI SPORTUCATION I AARHUS KOMMUNE

1-6-2021

Partner Aarhus Kommune
 Adr: Rådhuspladsen 2 8000 Aarhus C
 ATT: May-Britt Kullberg, Chef for Sundhed, Børn og Unge
 CVR-nr.: 55 13 30 18
 EAN-nr.:5790000419029

Og DGI Sydøstjylland/ DGI Sportucation
 Langmarksvej 57, 8700 Horsens
 ATT: Jon Nedergaard (id. 70824916)
 CVR-nr.: 25 05 88 28

har indgået nærværende samarbejdsaftale.

Samarbejdsaftalen indeholder et formelt samarbejde mellem ovenstående parter med henblik på at DGI Sportucation afvikler et ungeforløb i samarbejde med AGF A/S i skoleåret 21/22. Første områder er skoler omkring foreningen Vejlbj Skovbakken Aarhus (VSK). Fra januar 2022 starter der endnu et hold med skoler omkring foreningen Lyseng IF.

Forløb

Det er aftalt, at DGI Sportucation fra slut august 2021 tilbyder ca. 20 unge pr. år. et forløb med træning 2 gange om ugen i skoletiden. Fra januar 2020 kommer der endnu et hold, og der vil i alt være op til ca. 40 unge tilknyttet. Desuden deltager de unge i sociale forløb hen over skoleåret som primært foregår efter skoletid.

Der arbejdes med løbende optag af elever, så der er en fleksibilitet i forhold til partnernes og de unges behov.

Individuelle forløb

De unge (samt gamle Sportucation unge) har mulighed for at få individuelle forløb igennem Livsmestringspuljen. Dette er fx sprogmentorforløb, trænerspireforløb med videre. Antallet af forløb vil afhænge af puljens økonomi og vurderes løbende. Dertil undersøges der muligheder for at formidle fritidsjob, praktikpladser etc. igennem AGF A/S' erhvervsnetværk. Der er en målsætning om at få min. 2 unge i et sådant forløb.

SPORT-U-CATION

DGI

Opfølgning på de unge

Der er arbejdet med at støtte de unge bedst muligt på tværs af systemerne. Derfor er der behov for at følge op på de unge hos alle partner. Derfor skal der være en aktiv kontaktperson hos de tilknyttede skoler. Denne person skal have opbakning fra skoleledelsen og have afsat lidt tid til opfølgning. Der er to møder om året, hvor alle mødes og der er en udviklende dialog om samarbejde og afvikling af DGI Sportucation.

Udvælgelse

Udvælgelse af de unge til DGI Sportucation er centralt for mulig succes. DGI Sportucation er et projekt som arbejder for at få unge til at mestre livet bedre. Målgruppen skal have lyst til fodboldverden og blive vurderet til at have udfordringer i det personlige og sociale felt. De unge skal have brug for et nyt skub til at komme videre, men samtidigt er det vigtigt at de også kan skubbes.

Opsamling af data

Ved hver træning opsamles der data på fravær. Desuden vil de unge indgå i individuelle samtaler som er med til at afklare muligheder for de unge, disse samtaler vil være tilgængelig for den unges skole samt Aarhus kommunes UU-afdeling.

Der er et fokus på at bruge den fælles viden bedre. Skolernes kontaktpersoner skal derfor sammen med andre relevante kommunale medarbejdere og DGI Sportucation inddrage den fælles viden i deres arbejde med de unge.

Evaluering

I skoleår 21/22 og 22/23 er evalueringsfirmaet SocialRespons tilknyttet DGI Sportucation. Der vil i denne periode være en mindre indsamling af viden omkring Sportucation. Dette er i form af primært interviews samt relevant data. Alle parter forpligter sig til at deltage og støtte op om dette.

Målsætninger

- At min. 15 unge deltager i DGI Sportucation pr. år. pr. hold
- Styrkelse af de unges sociale og personlige kompetencer.
- Fastholdelse af de unge i skolen.
- Min. 3 livsmestringsforløb.
- Min. 2 erhvervsforløb.
- En aktiv Sportucation ansvarlig på alle deltagende skoler
- Opsamling af data - fravær, samtaler.
- Styrkelse i brugen af fælles data til de unges videre færd.
- En mere præcis udvælgelse af de unge.
- Møder: 2 årlige fællesmøder mellem skoler og Sportucation. Et statusmøde om målsætninger mellem Sportucation og Aarhus kommune.

Økonomi

Der afsættes 190.000 kr. ex moms. i skoleåret 2021/22 til DGI Sportucation fra Aarhus Kommune.

Da samarbejdsaftalen er underfinansieret og over en kort tidsramme indgår partnerne i en dialog om mulig forlængelse af aftalen hen over efteråret 2021.

De 190.000 kroner Aarhus Kommune afsætter til DGI Sportucation betales af to rater. Første rate, på 60.000 kroner, overføres inden opstart af projektet, senest 1. august 2021.

Den anden rate, på 130.000 kroner, overføres senest 5. januar 2022.

Samarbejdsaftalen udløber d. 1. juli 2022

29/6-2021

22/6-21

May-B

Dato for DGI Sportucation

Dato for Aarhus Kommune

Emne: Gennemførelse af Skolevalg i efteråret 2021

Til: Rådmandsmøde d. 25. august 2021

17. august 2021

Side 1 af 7

1. Hvorfor fremsendes forslaget?

Rådmanden har besluttet, at Skolevalg 2021 gennemføres på alle skoler med et højt ambitionsniveau hele vejen rundt, og at der på denne baggrund laves en plan for afvikling af skolevalget, hvor der tænkes bredt ift. inddragelse og engagering og kommunikation mhp. på synergieffekter ift. Kommunalvalget i november 2021.

På denne baggrund har chefteamet 16. juni 2021 besluttet at lægge op til et dynamisk og ambitiøst set-up med fokus på mulighedsrum for skolerne, lokal kommunikation, aktører man kan trække på og tænke med i det videre arbejde og i efterårets skolevalg, fx skolebestyrelser, byråds kandidater, forældre mv. Chefteamet har endvidere besluttet, at dagtilbuddene iværksætter lokale aktiviteter omkring medborgerskab i efteråret 2021, samt at 'kan' og 'skal' opgaver i relation til skolevalg samt børn og unges demokratiske dannelse præsenteres på distriktsledermøder.

Ud fra disse pejlemærker har PUF og Kommunikation udarbejdet nærværende forslag til aktiviteter og kommunikation, der lægger op til aktivt lokalt ejerskab og synergi mellem børn og unges demokratiske øvebaner.

2. Indstilling

Det indstilles

- At rådmanden tiltræder forslaget til opfølgning.

3. Baggrund

Skolevalg 2021

- Rammer og (obligatoriske) aktiviteter i Skolevalg er kort beskrevet i bilag 1 (se bagest i dette notat).
- Primo august 2021 har 17 skoler tilmeldt sig.
- Det er aftalt med Valgsekretariatet i MKB, at de står til rådighed i forhold til spørgsmål i forbindelse med opsætning af valgsteder og selve afholdelsen af skolevalget samt mulighed for at skolerne kan låne valgurner, hvis de ikke selv har på skolen.

BØRN OG UNGE

Pædagogik og Forebyggelse
Aarhus Kommune

Fritid, Uddannelse og Forebyggelse

Kommunikation

Grøndalsvej 2
8260 Viby J

Børn og unge som demokratiske medborgere

Lovgivningen på børne- og ungeområdet forpligter generelt til at forberede børn og unge til et demokratisk samfund, og Skolevalg kan ses som en 'trædesten' i en pædagogisk praksis, der understøtter, at børn og unge på alle alderstrin får konkrete erfaringer med demokratisk medborgerskab og forberedes til demokratiske rettigheder og pligter i det store samfundsfællesskab.

17. august 2021
Side 2 af 7

I efteråret 2021 giver kommunalvalget en særlig mulighed for at synliggøre og skabe sammenhæng til andre trædesten / demokratiske øvebaner, herunder:

- Børne og ungebyrådet (valg i uge 40)
- Medborgerskabsuge (uge 40)
- Elevråd (nationale midler til lokalt arbejde med revitalisering efter corona)
- Ungekonference (under Nordisk Storstadskonference) med temaer ift. ungdomslivet i de nordiske storbyer

Ovenstående er kort uddybet i bilag 1 (se bagest i dette notat).

4. Opfølgning

Forvaltningen kommunikerer løbende om Skolevalg, og i uge 33 formidler BU-chefer, Kommunikation og PUF opgaven på distriktsledermøderne.

Skolevalget introduceres som en helt særlig lejlighed til at koble det nære, umiddelbare arbejde med demokrati til resten af det demokrati, vores samfund bygger på.

Med afsæt i arbejdet med børns og unges demokratiske dannelse som en stor fortælling med mange små fortællinger, lægges der op til et aktivt, lokalt ejerskab, som understøttes af forvaltningen via:

- Et (dynamisk) **fagligt inspirationskatalog**, der samler
 - Materialet om [Skolevalg 2021](#) med lettilgængelige links
 - *ULF-tilbud for skoler og dagtilbud*, der er særligt velegnede i arbejdet med demokratisk dannelse - fx Etik i børnehøjde; Byrådsspillet; Grundloven - hvad rager den mig; Vores rettigheder (workshop om Børnekonventionen).
 - *Materiale om [Medborgerskab i hverdagen fra 0-18-år](#)*, der formidler tænkning og eksempler fra et udviklingsarbejde i MBU om, at pædagogisk praksis skal understøtte, at alle børn og unge får erfaringer med at være med, høre til, og gøre en forskel som medborgere - og dermed forberedes til rettigheder og pligter i samfundsfællesskabet.

17. august 2021
Side 3 af 7

- *Materiale om det kommende valg til Børne- og ungebyrådet*
- **Et inspirationskatalog om kommunikation**, der samler
 - *Ideer til, hvordan man lokalt løbende kan synliggøre for forældre og andre interesserede, at man at danne børn og unge til demokrati og medborgerskab - i fag, i klubben, i hverdagen, etc. samt eksempler på, hvordan man (fx via nyhedsbrev og facebook) kan synliggøre, hvordan skolevalget forløber lokalt - med gæster, arrangementer, debatter, forløb osv. - og hvordan det passer ind i elevernes undervisning.*
 - *Værktøjer til og vejledninger i at kommunikere:*
 - *Sådan bruger vi sociale medier - Håndbog til det strategiske og praktiske arbejde med sociale medier lokalt i Børn og Unge*
 - *Sådan skriver vi i Aarhus Kommune: Overlad aldrig det hårde arbejde til læseren - 10 konkrete skriveregler*
 - *Sådan opretter du et kampagnfelt på hjemmesiden med links til andre sider, fx undervisning*
 - *Vejledninger til Aula om at oprette opslag, begivenheder, nyhedsbreve osv.*
- Materiale om skolevalget samles på hjemmesiden #Detvigør, hvor det får sin egen underside i lighed med fx Stærkere læringsfællesskaber. Materialet kan tilgås af alle.
- Relevant online kommunikation fra de enkelte skoler, dagtilbud og fritids-tilbud om Skolevalg vil blive delt via Børn og Unges sociale medie-kanaler. Hensigten er – med skolevalget som fælles anledning - på samme tid at skabe lokale fortællinger om arbejdet med medborgerskab, demokrati, etc. – og dermed også en fortælling om de fælles ambitioner for børnene og de unge.
- Den lokale kommunikation vil blive suppleret af selvstændige opslag / indlæg via Børn og Unges sociale medie-kanaler og nyhedsbrevet BU NYT, som highlighter indsatsen og skolevalget som fælles event.
- Det afsøges, om rådmanden ønsker en pressemeddelelse op imod udskrivningen af Skolevalg, som statsministeren udskriver 26. september.

- Det forventes, at kommunikationsindsatsen vil koncentrere sig særligt i perioden fra udskrivning af valget til selve valget 14. oktober (afhængigt af lokale aktiviteter og initiativer).

17. august 2021
Side 4 af 7

4. Hvilke ændringer indebærer forslaget?

På baggrund af rådmandens beslutning om, at Skolevalg gennemføres på alle skoler, foreslås en opfølgning, der skaber lokalt ejerskab og synlighed om arbejdet med Skolevalg og andre demokratiske øvebaner.

5. Videre proces og kommunikation

Som nævnte lægges der op til et aktivt, lokalt ejerskab, som understøttes af forvaltningen.

Det foreslås løbende at formidle de gode historier om det lokale arbejde via kontakt til lokale medier.

Afvikling af skolevalg og andre demokratiske øvebaner fremgår af oversigten nedenfor.

Uge	Dato	Skolevalg 2021	Øvrige Aktiviteter
Løbende			Revitalisering af elevråd
Uge 25		Ugepakke om Skolevalg, Info til skoler via Udskolingsnetværket	
		Skolernes sommerferie	
Uge 33-34		Oplæg på distriktsledermøder om Skolevalg og det lokale arbejde med børn og unges demokratiske dannelse samt central understøttelse v/ BUchef, Kommunikation og PUF	<i>Materialepakke på #Detvigør:</i> <ul style="list-style-type: none"> • Information om Skolevalg • Inspiration til lokale aktiviteter • Inspiration til lokal kommunikation
Uge 34		Ugepakke om Skolevalg	
Uge 35	1. september	Deadline for skolens tilmelding	Opstart / valg til Børne- og ungebyrådet (BUB)
Uge 37			Deadline/ opstilling af BUB-kandidater
Uge 37	16 - 19. sept.		YCLF med deltagelse af unge fra senaterne
Uge 38	26. september	Statsministeren udskriver Skolevalg.dk	
			Deadline/ valgmateriale BUB-kandidater
Uge 39		Undervisningsforløb uge 1	
Uge 40		Undervisningsforløb uge 2	Valg / Børne- og Ungebyrådet 4-8/10 Medborgerskabsuge
Uge 41		Undervisningsforløb uge 3	
	12. oktober		Introdag for BUB
Uge 41	14. oktober	Skolevalg – lokalt valg med national TV-valgafte	
Uge 42			Skolernes efterårsferie
Uge 43	28. oktober		1. møde i BUB
Uge 46	16. november		Kommunalvalg

Bilag 1

17. august 2021
Side 6 af 7

1. Skolevalg 2021

Skolevalg 2021 arrangeres af Folketinget og Børne- og Undervisningsministeriet i samarbejde med Dansk Ungdoms Fællesråd som et landsdækkende valg for elever i 8., 9. og 10 klasse. Formålet er, at de ældste elever får mulighed for at blive klogere på politik og demokrati og motiveres til selv at stemme på sigt.

Skolevalg afvikles indenfor en centralt fastlagt ramme:

- Den enkelte skole/klasse tilmelder sig via skolevalg.dk med deadline d. 1. september 2021.
- Der gennemføres et obligatorisk 3 ugers undervisningsforløb i samfundsfag og der kan gennemføres et forløb i dansk. Der er udarbejdet lærervejledninger til forløb i hhv. samfundsfag (3*2 lektioner) og i dansk (4*2 lektioner). De overordnede læringsmål for forløbet i samfundsfag er, at eleven kan redegøre for politiske mærkesagers rolle i en valgkamp, indgå i en samfundsfaglig diskussion og bruge relevante samfundsfaglige begreber hensigtsmæssigt i argumentation for sine holdninger, argumentere aktivt for et udvalgt synspunkt, diskutere mediernes indflydelse på en valghandling og deltage i en autentisk valghandling.
- De politiske partiers ungdomsorganisationer lægger mærkesager op, som eleverne kan holde op mod mærkesager de selv kommer frem til.
- Der lægges et redskab op, hvor elever kan teste egne holdninger op mod partierne.
- Skolen kan ansøge om debat med ungdomspartierne på den lokale skole.
- Der afsluttes med en valghandling på skolen med valgkort, stemmesedler, stemmebokse og valgurner.

2. Andre demokratiske øvebaner i efteråret 2021

2.1 Revitalisering af elevråd

Der blev i Corona-trivselspakken i februar 2021 afsat 10 mio. til revitalisering af skolernes elevråd, bl.a. fordi en national rundspørge viste at ca. ½ af skolerne ikke havde funktionelle elevråd. Midlerne er i Aarhus fordelt med ca. 6.000 kr. pr. skole. Den nationalt udmeldte frist for anvendelse af midlerne er netop forlænget til udgangen af 2021. Ministeren har 28. maj meldt ud, at elevråd kan og bør spille en aktiv rolle i genåbningen og i skolens generelle trivselsarbejde. Ministeren – og et udsendt [inspirationsmateriale fra DSE](#) - sætter fokus på trivselsaspektet, men det kan samtidig være en god anledning til lokalt at synliggøre elevrådet som en demokratisk øvebane.

2.2. Børne- og ungebyrådet

Det 'voksne' byråd lytter i stigende grad til de unges perspektiver på det gode ungeliv. Eksempelvis er forslagene fra det nuværende Børne og ungebyråd blevet meget positivt modtaget i byrådet, og indtil videre er to forslag tiltrådt. Det nuværende Børne- og Ungebyråd går af i maj/juni 2021 og et nyt BUB vælges i uge 40. I et år med kommunalvalg kan Børne- og ungebyrådet (og senaterne) både synliggøres som en demokratisk øvebane og som en institution med reel demokratisk indflydelse for de unge i Aarhus.

17. august 2021
Side 7 af 7

2.3. Medborgerskabsuge

Det indgår i den nye FU-vision, at Børn og Unge sætter fokus på medborgerskab i en fælles uge (uge 40, hvor der er valg til Børn og Unge-byrådet) via fælles fokus på arbejdet med medborgerskab, handlekraft og samskabelse. Ugen går på tværs af skoler, SFO'er, klubber, legepladser og ungdomsskoler.

2.4. Ungdomskonference (YCFL)

I forbindelse med Nordisk Storstadskonference i Aarhus i 2021 afholdes en nordisk ungdomskonference. Den bygges op som et "samfundslaboratorium" med 8 workshops med temaer, der knytter sig til ungdomslivet i de nordiske storbyer og er udarbejdet i samarbejde med unge i Aarhus via senaterne: Rettigheder og retfærdighed, Uddannelse, Mental sundhed, Parallelsamfund, Social ulighed og ligestilling, hjemløshed blandt unge, Klima & bæredygtighed samt Internationalt samarbejde

Konferencen blev skudt i gang online 12. marts 2021, og de unge udvikler og afprøver visioner og projekter i deres hjembyer frem mod konferencen 16.-19. september 2021, hvor 120 nordiske unge deltager. Unge fra senaterne bliver værter og får mulighed for at vise Aarhus frem. De unge klædes på til opgaven og bliver rollemodeller og ansigter udadtil. Det skal også styrke deres deltagelse i lokalsamfundet – og på sigt, at de engagerer sig i deres by.

Beslutningsmemo

19. august 2021
Side 1 af 4

Emne **Udmøntning af udvidede frihedsgrader på skoleområdet**
Til Rådmandsmøde den 24. august 2021

1. Hvorfor fremsendes forslaget?

Forvaltningschef Ole Kiil Jacobsen har sat forslaget på dagsorden med henblik på drøftelse af og stillingtagen til udmøntning af frihedsgraderne på folkeskoleområdet i skoleåret 2021/22.

Den 1. juni blev der indgået en national [politisk aftale](#) om udvidede frihedsgrader i skoleåret 2021/22 (mulighed for at fravige elevplaner, mulighed for at konvertere al understøttende undervisning, mulighed for at fravige kravet om undervisningskompetence samt mulighed for at fravige kravet om kvalitetsrapport).

Der er den 24. juni udstedt en [bekendtgørelse](#), som udmønter aftalen og sikrer, at skoler og kommuner kan gøre brug af de udvidede frihedsgrader fra 1. august frem til forventet ikrafttrædelse af det tilsvarende lovforslag om de udvidede frihedsgrader den 16. november 2021.

Det tilhørende [lovforslag](#) er sendt i høring frem til den 24. august. I lovforslagets bemærkninger er frihedsgraderne udfoldet yderligere i forhold til bekendtgørelsen. Lovforslaget foreslås at træde i kraft den 16. november som afløsning for bekendtgørelsen. Med lovforslaget videreføres de beslutninger, der i kommunerne tages i forbindelse med udmøntning af bekendtgørelsen.

Som det fremgår af nedenstående, er der jf. bekendtgørelsen forskel på, hvor beslutningskompetencen ligger i forhold til de enkelte frihedsgrader.

2. Indstilling – hvad skal der tages stilling til?

Det indstilles, at rådmanden drøfter og tager stilling til forslag om:

- At der udarbejdes et kort indberetningsskema til skolerne i forhold til den lovpligtige orientering om lokal beslutning om fravigelse af elevplaner – herunder eventuelt med rådmandens ønsker hertil.
- At der udarbejdes en byrådsindstilling om at delegerer beslutningskompetencen til skolerne i forhold til at konvertere al understøttende undervisning.
- At rådmanden beslutter, at det delegeres til skolelederne at beslutte at fravige kravet om undervisningskompetence.

BØRN OG UNGE

Pædagogik og Forebyggelse
Aarhus Kommune

Grøndalsvej 2
8260 Viby J

Telefon: 29 20 99 44
Direkte telefon: 23 38 01 33

Direkte e-mail:
jemol@aarhus.dk

Sag: 21/059371-4
Sagsbehandler:
Jens Møller Hald

- At muligheden for ikke at udarbejde en kvalitetsrapport til byrådet i 2021/22 håndteres i forbindelse med de øvrige scenarier i særskilt sag herom.

19. august 2021
Side 2 af 4

3. Hvilke ændringer indebærer forslaget?

Mulighed for at fravige elevplaner

Det fremgår af bekendtgørelsen, at det er skolens leder, der har kompetencen til at træffe beslutning om, at skolen ikke skal udarbejde elevplaner for hver elev i skoleåret 2021/22.

Det uddybes i lovforslaget, at skolerne fortsat er omfattet af krav til den løbende evaluering (folkeskolelovens § 13). Derudover skal skolerne fortsat foretage vurdering af elevens uddannelsesparathed og vil skulle sikre, at de fornødne oplysninger til brug herfor og for udarbejdelsen af elevens uddannelsesplan.

Det fremgår ligeledes af bekendtgørelsen, at skolelederen skal informere 'kommunalbestyrelsen' om beslutning om at fravige elevplanen. Det er Børn og Unges juristers vurdering, at det i en Aarhussammenhæng vil sige rådmanden via ledelseslinjen – qua den almindelige delegering af kompetencen. Det foreslås, at PUF udsender et kort indberetningsskema, som kan honorere dette krav i bekendtgørelsen.

Mulighed for at konvertere al understøttende undervisning:

Det fremgår af bekendtgørelsen, at "kommunalbestyrelsen kan efter ansøgning fra skolens leder godkende, at skolen konverterer understøttende undervisning til andre aktiviteter, der indebærer et tilsvarende personaleforbrug i undervisningen".

Det er Børn og Unges juristers vurdering, at denne beslutning (delegering af beslutningskompetencen) skal tages i byrådet, og at den ikke er omfattet af almindelig delegation. Det skyldes bl.a., at en beslutning om konvertering af understøttende undervisning vil have indflydelse på skoledagens længde, der efter folkeskolelovens § 40, stk. 2 skal beslutes af kommunalbestyrelsen på et møde.

Derudover fremgår det af bekendtgørelsens § 3, stk. 5, at i det omfang en beslutning medfører en kortere skoledag, skal kommunalbestyrelsen tilbyde eleverne plads i SFO eller i et andet relevant fritidstilbud i de timer, som skoledagen afkortes, uden særskilt betaling fra forældrene. En beslutning vil således også have indflydelse på de enkelte skolers økonomiske rammer, hvil-

ket skal besluttes af kommunalbestyrelsen på et møde, jf. folkeskolelovens § 40, stk. 2.

19. august 2021
Side 3 af 4

Det er vurderingen, at Børn og Unge ikke er 'dækket ind' af byrådets tidligere beslutninger fra 26. marts 2014 og den 9. oktober 2019 (§ 16 b og 16 d) om at delegerer til skolerne at beslutte at konvertere den understøttende undervisning, da frihedsgraderne i den nye bekendtgørelse er mere vidtgående, end det der tidligere er besluttet.

Det foreslås således, at der udarbejdes en byrådsindstilling, hvori det indstilles, at byrådet delegerer til skolerne at godkende at konvertere al understøttende undervisning til andre aktiviteter, der indebærer et tilsvarende personaleforbrug i undervisningen.

Mulighed for at fravige kravet om undervisningskompetence

Det fremgår af bekendtgørelsen, at "kommunalbestyrelsen kan træffe beslutning om at fravige kravet om undervisningskompetence".

Det omhandler bestemmelsen i folkeskoleloven om, at kommunen skal sikre, at lærerne i kommunens skoler har undervisningskompetence fra læreruddannelsen eller tilsvarende faglig kompetence i de obligatoriske fag, som de underviser i (kompetencedækning).

Det er Børn og Unges juristers vurdering, at beslutningskompetencen qua styrelsesvedtægten i praksis er delegeret til rådmanden (der kan delegerer den videre til forvaltningen eller skolelederen på den enkelte skole). Beslutningskompetence kan ikke delegeres til skolebestyrelsen på den enkelte skole, da spørgsmål om det undervisende personales kvalifikationer er omfattet af de beføjelser, der følger af arbejdsgiverkompetencen.

Det foreslås således, at rådmanden delegerer til skolelederne at beslutte at fravige kravet om undervisningskompetence.

Mulighed for at fravige kravet om kvalitetsrapport

Det fremgår af bekendtgørelsen, at kommunalbestyrelsen på et møde kan beslutte, at der ikke udarbejdes kvalitetsrapport i 2021/22. Da beslutningen skal træffes af kommunalbestyrelsen på et møde, er beslutningen omfattet af delegationsforbud, dvs. at beføjelsen ikke kan delegeres.

På rådmandsmødet den 17. august blev der besluttet en proces for hurtig inddragelse af parterne og efterfølgende stillingtagen til de to scenarier.

4. Økonomiske konsekvenser af forslaget

Som udmeldt i bl.a. ledermailen den 10. juni er der i forbindelse med aftalen afsat 83 mio. kr. til folkeskoler, SFO'er og fritids- og klubtilbud til hele landet, heraf er 4,98 mio. kr. til Aarhus. Den 4. juni 2021 er der indgået en aftale om sommer- og erhvervspakke mv, hvori der er afsat 32 mio. kr. til kommunerne, heraf 1,92 mio. kr. til Aarhus, til trivselsfremmende aktiviteter i skole, SFO, fritids- og klubtilbud til børn og unge. Midlerne skal anvendes inden den 31. december 2021. Det er op til kommunerne at beslutte, hvordan midlerne anvendes lokalt. Midlerne kan anvendes til at sikre et fagligt løft for de børn og unge, som har det største behov samt til at genstarte gode fællesskaber og styrke trivslen.

Hvad angår den udvidede mulighed for konvertering af understøttende undervisning, forudsætter det – som det allerede kendes fra den eksisterende mulighed for konvertering – at de frigivne personaleressourcer bliver på skolen og bruges i undervisningen. Derudover vil der – ligesom ved eksisterende beslutninger om afkorting af skoledagens længde – skulle tilbydes eleverne plads i SFO i de timer, som fravigelsen af den samlede undervisningstid vedrører, uden særskilt betaling fra forældrene. Det gælder for elever, der er indskrevet i SFO.

5. Videre proces og kommunikation

Videre proces og kommunikation afhænger af de konkrete beslutninger.

Der er orienteret om frihedsgraderne på netværksmøde for skoler og FU den 3. juni og igen den 12. august. Der kan eventuelt følges op med yderligere præciseringer på et kommende netværksmøde.

På første netværksmøde blev der videreformidlet en opfordring til lokalt at gøre brug af de udvidede rammer. Det blev samtidig pointeret, at der på det tidspunkt kun forelå en politisk aftale, og at der ville komme yderligere information, når der foreligger en bekendtgørelse.

På andet netværksmøde blev der igen kort orienteret om frihedsgraderne, og det blev bemærket, at vi vender tilbage med præciseringer, når der er flere afklaringer, herunder om den lovpligtige orientering af forvaltningen ved brug af frihedsgraden i forhold til elevplaner.

19. august 2021

Side 4 af 4

Udskriftsdato: 5. august 2021

BEK nr 1350 af 22/06/2021 (Gældende)

Bekendtgørelse om håndtering af faglige udfordringer hos elever i folkeskolen i forbindelse med foranstaltninger mod covid-19 i skoleåret 2021/22

Ministerium: Børne- og Undervisningsministeriet

Journalnummer: Børne- og Undervisningsmin., j.nr.
21/12953

Lovtidende A

2021

Udgivet den 24. juni 2021

22. juni 2021.

Nr. 1350.

Bekendtgørelse om håndtering af faglige udfordringer hos elever i folkeskolen i forbindelse med foranstaltninger mod covid-19 i skoleåret 2021/22

I medfør af § 2, stk. 2, i lov nr. 241 af 19. marts 2020 om midlertidige foranstaltninger på børne- og undervisningsområdet og folkehøjskoleområdet og for den frie folkeoplysende virksomhed til forebyggelse og afhjælpning i forbindelse med covid-19, som ændret ved lov nr. 286 af 27. februar 2021, fastsættes:

§ 1. Der er følgende forudsætninger for omlægning af undervisningen i folkeskolen, som indebærer en eller flere fravigelser af lovgivningen på Børne- og Undervisningsministeriets område, jf. §§ 2-5:

- 1) Behovet for omlægning af undervisningen skyldes, at foranstaltninger mod covid-19 og nødundervisning efter lovens § 2, stk. 1, har medført, at uddannelsens, fagets eller tilbuddets formål og målene for den pågældende aktivitet samlet set vurderes bedst at kunne opnås ved en midlertidig omlægning af den almindelige undervisning.
- 2) Skolen søger i en periode under fleksible rammer målrettet og prioriteret at opnå uddannelsens, fagets eller tilbuddets formål og målene for den pågældende aktivitet, herunder bindende mål, afsluttende mål og faglige mål, eller kernestof, ved at afbøde den negative betydning for elevernes undervisning og læring, herunder også den negative sociale betydning, som overgangen til og varigheden af nødundervisning efter lovens § 2, stk. 1, har haft.

§ 2. Skolens leder kan under ansvar over for kommunalbestyrelsen træffe beslutning om, at skolen ikke skal udarbejde elevplan for hver elev fra børnehaveklassen til og med 9. klassetrin, jf. folkeskolelovens § 13 b. Lederen informerer straks kommunalbestyrelsen om en beslutning efter 1. pkt.

§ 3. Kommunalbestyrelsen kan efter ansøgning fra skolens leder godkende, at skolen konverterer understøttende undervisning til andre aktiviteter, der indebærer et tilsvarende personaleforbrug for skolen i undervisningen, og dermed fraviger folkeskolelovens § 14 b, stk. 1, og § 16 a. Det er en forudsætning herfor, at skolens leder vurderer, at dette er det mest hensigtsmæssige for at sikre klassens faglige udvikling.

Stk. 2. I det omfang konverteringen indebærer færre undervisningstimer end normalt, skal skolen ikke efterfølgende give erstatningsundervisning.

Stk. 3. Skolens leders ansøgning efter stk. 1 indgives efter indhentet udtalelse fra skolebestyrelsen.

Stk. 4. Kommunalbestyrelsens godkendelse efter stk. 1 gives årgangs- eller klassevis.

Stk. 5. Hvis kommunalbestyrelsens godkendelse efter stk. 1 indebærer en afkortning af varigheden af elevernes normale skoledag, skal kommunalbestyrelsen tilbyde disse elever plads i skolens skolefritidsordning, jf. folkeskolelovens § 3, stk. 7, eller i et andet relevant fritidstilbud i de timer, som skoledagen afkortes, uden særskilt betaling fra forældrene.

§ 4. Kommunalbestyrelsen kan træffe beslutning om at fravige kravet om undervisningskompetence efter folkeskolelovens § 40, stk. 7, 1. pkt.

§ 5. Kommunalbestyrelsen kan i et møde beslutte, at der ikke udarbejdes kvalitetsrapport efter folkeskolelovens § 40 a, stk. 1, 1. pkt.

§ 6. Bekendtgørelsen træder i kraft den 1. august 2021.

Børne- og Undervisningsministeriet, den 22. juni 2021

PERNILLE ROSENKRANTZ-THEIL

/ Julie Elm Vig Albertsen